jelena dubojic

У 1

440/08

К.бр.407/01

У ИМЕ НАРОДА

ОКРУЖНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Радмиле Драгичевић-Дичић, председника већа, судије Татјане Вуковић и судија поротника Жарка Гајчића, Радомира Каваје и Вељка Штрбца, чланова већа, са записничарем Данком Јаковљевић, у кривичном предмету против оптуженог **МИЛАНОВИЋ ДРАГОЉУБА,** због кривичног дела против опште сигурности из чл. 194 ст. 2 у вези са чл. 187 ст. 2 и 3 КЗ РС, и кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из чл. 139 ст. 1 тач. 1 и 3 КЗ РС, по оптужници Окружног јавног тужилаштва у Београду, Кт.бр.886/00 од 02.08.2001.године, након одржаног главног, претреса који је у једном делу одржан без јавности започет дана 29.03.2002. године, и настављен у дане 25.04., 13.05.,28.05.,18. и 19.06.2002. године и завршен дана 20.06.2002. године, одржаног у присуству заменика ОЈТ-а Крсмана Илића, оптуженог Милановић Драгољуба, његовог браниоца адвоката Бранимира Гугла, оштећених и њихових пуномоћника, Слободана Шишића, адвоката Боривоја Боровића, Александра Ћурчића, Николе Мемедовића и Богдановић Жарка, донео је и дана 21.06.2002.године јавно објавио

П Р Е С У Д У

Оптужени **МИЛАНОВИЋ ДРАГОЉУБ,** [redacted]

К Р И В Ј Е

Зато што:

1. У периоду од 26.03. до 23.04.1999. године у Београду, у Абердаревој улици број 1, као одговорно лице у својству генералног директора Јавног предузећа Радио Телевизије Србије није поступио по прописима о заштитним

4111/6

мерама из Правилника о одбрани и заштити у ЈП Радио Телевизија Србије, месту где је окупљен већи број људи, по којим прописима је био обавезан и одговоран да обезбеди спровођење одлука и наређења надлежних органа, иако је био свестан да тиме може да изазове опасност за живот људи, јер је већ од 24.03.1999.године почела агресија НАТО на СРЈ и тиме на описану опасност и пристао, на тај начин што није поступио у потпуности по наређењу Савезне владе о предузимању мера приправности на територији Савезне Републике Југославије од 25.03.1999. године, а у складу са Одлуком Савезне владе о проглашењу ратног стања од 24.03.1999. године, које наређење је преко Савезног министарства за одбрану – Подручног органа у Републици Србији, дана 26.03.1999.године под бројем ДТ.800-4-1/99-04-1 достављено ЈП РТС – директору, а у оквиру ког наређења је било наређено и предузимање мере приправности о извршавању стратешке и локалне предислокације одређених индустријских и других производних капацитета и репродукционог материјала и прелазак на производњу на новим локацијама и капацитетима, тако што није дозволио да се активира наредба бр. 37 из Плана приправности ЈП РТС, којом наредбом је управо била конкретизована и операционализована наређена мера приправности, којом је требало извршити предислокацију производних капацитета Радио Телевизије Београд и почети са емитовањем програма са резервног места рада, па када је дана 23.04.1999.године у 02,06 часова, објекат Радио Телевизије Београд, за време док се у њему емитовао програм Телевизије Београд и налазили радници РТС-а био ракетиран и погођен од стране снаге авијације НАТО-а наступила је смрт шеснаест радника РТС-а: [redacted]е био свестан да услед његовог наведеног нечињења може наступити смрт више лица, али је олако држао да таква последица неће наступити,

- чиме је учинио кривично дело тешко дело против опште сигурности из чл. 194 ст. 2 у вези са чл. 187 ст. 2 и 3 КЗ РС

- за које дело му суд утврђује:

КАЗНУ ЗАТВОРА У ТРАЈАЊУ ОД 9 (ДЕВЕТ) ГОДИНА И 6 (ШЕСТ) МЕСЕЦИ

2. У периоду од дана 30.03.1999. године па до 06.10.2000.године у службеним просторијама РТС-а као одговорно лице у својству генералног директора Јавног предузећа РТС у намери прибављања противправне

412/ех.

имовинске користи за ЈП РТС у којој је запослен, је држао недозвољени новчани фонд у износу од 7.120,00 ЦХФ, 1.127.680,00 ДЕМ, 202.600,00 УСД, 555,00 ГБП и 10.000,00 ФФР у укупној динарској противвредности од 9.735.641,08 динара, на тај начин што је искористио чињеницу да је од главне Републичке филијале у Београду Народне банке Југославије ЈП РТС-у Србије – Београд дозвољена наплата у ефективном страном новцу од страних ТВ компанија по основу производно програмско техничких телевизијских услуга које пружа на основу уговора закљученим са тим компанијама, па је супротно законским прописима и наведеном решењу, уместо да ефективни страни новац наплаћен на описани начин одмах положи на девизни рачун код овлашћене банке, дао налог радницима из пословне јединице извоз-увоз РТС [redacted] да се наплаћени страни ефективни новац чува у РТС-у у благајни у сефу, што су ове и учиниле, а да би се од Народне банке Југославије прикрила чињеница да се наплата врши у страном новцу, Народној банци су сачињавани лажни извештаји током 1999.године и 2000.године да наплате у ефективном страном новцу није било, тако да је на овај начин, с обзиром на неисказан приход у страној валути избегнуто плаћање пореза на промет услуга и тиме прибавио противправну имовинску корист за своје предузеће у износу од 997.790,23 динара, док је држава ускраћена за износ ненаплаћених пореских обавеза,

- чиме је учинио кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из чл. 139 ст. 1 тач. 1 и 3 КЗ РС

- за које дело му суд утврђује:

КАЗНУ ЗАТВОРА У ТРАЈАЊУ ОД 8 (ОСАМ) МЕСЕЦИ

За овим суд оптуженог

- применом наведених законских прописа и чл. 5,33,38,41,48 и 50 КЗ СРЈ

О С У Ђ У Ј Е

НА ЈЕДИНСТВЕНУ КАЗНУ ЗАТВОРА У ТРАЈАЊУ ОД 10 (ДЕСЕТ) ГОДИНА, у коју казну се оптуженом урачунава време које је провео у притвору у периоду од 13.02.2001. године до 23.04.2001. године и у периоду од 05.06.2001. године до 26.10.2001. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ оптужени да на име паушала плати суду износ од 10.000,00 динара, а на име трошкова кривичног поступка износ од 20.000,00

413/64

динара, све у року од 15 дана од дана правоснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Ради остварења имовинско правног захтева према оптуженом упућују се на парницу оштећени: [redacted]

О б р а з л о ж е њ е

Окружно јавно тужилаштво у Београду је оптужницом Кт.бр.866/00 од 02.08.2001. године, коју је заменик ОЈТ- а прецизирао на главном претресу дана 19.06.2002. године, ставило је на терет оптуженом Милановић Драгољубу да је учинио једно кривично дело тешко дело против опште сигурности из чл. 194 ст. 2 у вези са чл. 187 ст. 2 и 3 КЗ РС и једно кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из чл. 139 ст. 1 тач. 1 и 3 КЗ РС. У завршној речи на главном претресу у свему је остао при подигнутој прецизираној оптужници, предложио да суд оптуженог огласи кривим за учињена кривична дела, осуди на казну по закону.Приложио је своју писану завршну реч.

Пуномоћник оштећених, Слободан Шишић је у име оштећених породица [redacted] и [redacted] приложио суду писану завршну реч коју је и прочитао на главном претресу, а писане завршне речи приложили су и оштећени [redacted] и оштећена [redacted]

Пуномоћник оштећених [redacted] адвокат Александар Ћурчић је у свему подржао завршну реч заменика ОЈТ-а, завршну реч пуномоћника оштећених, Слободана Шишића, а посебно је желео да истакне да оптужени није био овлашћен да процењује да ли је зграда РТС-а била легитимни циљ или не, нити је био овлашћен да анализира међународне конвенције и норме везане за услове ратовања, као и поступање непријатеља, већ је морао да поступи по наређењу Савезне Владе од марта месеца 1999. године.

Пуномоћник оштећених [redacted] адвокат Ивица Вуковић, по заменичком пуномоћју за адвоката Боривоја Боровића у

444/64

завршној речи је исказао неслагање са ставом јавне оптужбе везано за квалификацију кривичног дела, јер је истакао да сматра да је оптужени кривично одговоран за кривично дело убиства из чл. 47 ст. 2 КЗ РС, које дело је учињено у посебној политичкој ситуацији са циљем прикупљања посебних поена за земљу и странку на власти, а на штету грађана.

Оптужени **МИЛАНОВИЋ ДРАГОЉУБ**, је своју одбрану дао пред истражним судијом овог суда и на главном претресу. У својој одбрани пред судом користио се и писаним текстом своје одбране, који је у два наврата приложио суду. Брани се да није починио кривично дело, тешко дело против опште сигурности, те да се у рату не може говорити о сигурности, већ о потпуној несигурности. Брани се и да је читав кривични поступка од тренутка покретања истражног поступка против њега па надаље монтирани политички поступак, резултат пропагандних потреба новог режима, њихових старих пријатеља, а наших дојучерашњих агресора и непријатеља из земаља НАТО-а. Несрећан је и огорчен што пред судом свог народа и своје државе мора да одговара за нечувени ратни злочин који су починили НАТО агресори. Велики део своје одбране посветио је тврдњама да никако није знао нити је могао знати да ће баш те вечери, у то време НАТО агресори гађати зграду РТС-а те да му никада нико од надлежних органа у земљи тако нешто није јавио. Међутим, оптужницом ОЈТ-а тако нешто се никада оптуженом Милановићу и није ставило на терет.
Од 31.08.1995.године био је вршилац дужности генералног директора РТС-а, а званично на место генералног директора постављен је 03.04.1996.године, и ту функцију је обављао до 05.10.2000.године. Везано за послове безбедности и одбране РТС-а није оспорио да је био упознат са Одлуком Савезног министарства за одбрану од 1996. године о мерама приправности у случају непосредне ратне опасности, ратног стања или ванредног стања, затим са прегледом мера приправности од 21.03.1996. године. Није оспорио да је у периоду од 1996 до 1998. године сачињен План приправности РТС-а а у оквиру њега и пакет наредби, па је истакао и да не оспорава да је потписао документ па и наредбе на којима јесте његов потпис. Међутим, све прецизније што је било везано за одбрану РТС-а радио је његов помоћник тј. помоћник генералног директора, [redacted] који је обављао све послове из области одбране РТС-а. Још 10.04.1998.године пренео је сва своја овлашћења из области одбране РТС-а на [redacted] и та овлашћења никада нису престала, а и сву комуникацију са Савезним министарством за одбрану обављао је управо [redacted]
Истакао је да је знао које су његове обавезе као генералног директора према Правилнику о одбрани и заштити из маја месеца 1992. године. Наређење Савезне владе о предузимању мера приправности од 26.03.1999.године тврди да није читао, као ни било шта друго што би му донео [redacted] осим онога што би му он указао да је веома битно.
Наређење Савезне владе о проглашењу ратног стања је примио и то није спорно, тим пре што је ту наредбу и објавио преко ТВ-а.
У вези потребе да се након објаве ратног стања изврши дислокација људства из стационара тј. из зграде РТС-а у Абердаревој улици, истакао је пре свега да сматра да наредба у том смислу и није била садржана у мерама приправности Владе, а да је наредба бр. 37 из пакета наредби из Плана приправности РТС-а није подразумевала потпуну дислокацију људства. Након што му је предочена

садржина наредбе бр. 37 из списа предмета, истакао је да се из саме наредбе закључује да је измештање опреме предвиђено по потреби, што значи да није било императивно.

У одбрани пред истражним судијом је истакао да је у његовим размишљањима, везано за измештање људства из стационара у Абердаревој улици њему све време у свести било да такво измештање није нужно, и да је боље да остану у згради у Абердаревој, јер је био уверен да је тако сигурније. То своје мишљење је образложио тиме што се радило о центру града. Зграда РТС-а је била окружена објектима, као што су пошта, црква, Дом пионира, па је претпостављао да је и то разлог због кога је НАТО неће гађати, а све тим пре што је зграда РТС-а представљала цивилни циљ, а никако легитимни војни циљ. Резервно место на Кошутњаку је било мање безбедно, налазило се на чистини, а свако сакривање од НАТО агресора је било немогуће, јер би они одмах открили да је Телевизија измештена на резервно место.

У једном делу своје одбране је и оспоравао постојање наредбе бр. 37, због тога што у списима предмета нема оригинала наредбе, што оригинала наредбе нема ни у документацији РТС-а, и што у тој наредби која се налази у списима предмета нема његовог потписа, нема никаквог печата, нити друге службене ознаке, те стога се може закључити да је та наредба могла бити сачињена у било које време. Међутим, у својој одбрани је такође и навео да је имао потпуно поверење у [redacted] и у остале раднике и службе одбране РТС-а, па је истакао да ако [redacted] и други из његове службе кажу да је он потписао и ту наредбу бр.37 онда вероватно и јесте, али се то сматра небитним, јер у суштини ни наредба бр. 37, оваква каква постоји у списима предмета у себи није садржала наредбу о потпуној дислокацији. Практично је и било немогуће извршити потпуну дислокацију људства, јер је због технике природе посла у згради РТС-а увек морало да остане најмање 10 до 15 људи, и то на пример пет портира, два ватрогасца, неко ко би пуштао касете у згради.

Даље је у вези те наредбе истакао да је она формално правно могла да се спроведе и без њега, управо због тога што је он сва своја овлашћења везано за одбрану и безбедност пренео на [redacted]. Међутим, стално је истицао да у ствари он није ни разговарао са [redacted] о потреби потпуне дислокације на резервно место у Кошутњаку, већ је о томе разговарао са сведоком [redacted]

Иако сматра да је служба [redacted] све наредбе могла да спроведе и без његове сагласности, рекао је да они то свакако не би урадили, јер су били његови блиски сарадници и сигурно је да би га обавестили о спровођењу такве једне мере. На питање суда да ли је могао да забрани евентуално спровођење наредбе тј. одлуке о потпуној дислокацији одговорно је да је он могао све да забрани. Међутим, истакао је да никакву писмену, па ни усмену наредбу да се не спроводи наредба 37, тачније да се не спроведе дислокација људства из Абердареве улице на резервно место у Кошутњак он није дао. Сматра да је Савезно министарство одбране било редовно обавештавано о стању безбедности у РТС- у о спровођењу мера приправности, па је тако и знало да се није прешло на резервно место у Кошутњаку, па да је то Министарство проценило да је таква дислокација била хитна и неопходна свакако би на такву потребу указало.

У вези службене белешке од 02.04.1999.године рекао је да је за ту белешку први пут сазнао на Телевизији након свих догађаја и сматра да та белешка није писана у време како то на њој пише, и оспорава и лично и преко свог браниоца да је та белешка веродостојна, тј. сачињена у време како је то на њој наведено.

Међутим, како је истакао, та белешка са својом садржином свакако указује на одговорност потписника те белешке, да нису добро радили свој посао. Да су је сачинили у време када је то на њој наведено, требало је да је њему доставе, да га упознају са том белешком па ако он одбије да предузме то што они траже онда су потписници те белешке били дужни да се обрате Министарству за одбрану. Не сећа се ни да му је [redacted] предочавао његово мишљење о измештању, можда и јесте, али је оптужени како је навео, био убеђен да је боље да се не измештају на резервно место. Тврдио је да му нико из војног, цивилног или политичког врха у земљи није наредио да остане да ради у стационару у Абердаревој улици.

Није тачно да су код њега долазили на разговоре [redacted] и [redacted] са тврдњама да су радници узнемирени, да траже да се изместе, да су у страху, али не оспорава да им је говорио да морају да раде свој посао јер ће их иначе све похапсити, али им није претио хапшењем, у случају да се донесе одлука о исељењу Телевизије.

Познати су му коментари новинарке [redacted].

Те ноћи када је гађана зграда РТС-а био је на послу до касно у ноћ, и изашао је око 01,15 часова иза поноћи. У међувремену седео је у једном ресторану. Само што је ушао у кућу информисан је о несрећи и одмах је отишао на лице места.
Радници РТС-а су као и остали грађани за време ваздушне опасности били упућени на градска склоништа и на паркове. Дешавало се да за време узбуне тј. ваздушне опасности поједини радници напусте зграду РТС-а, мада је он мислио да то не треба да се чини због природе посла. Тачније била је позната његова усмена наредба да за време ваздушне опасности зграду РТС-а могу напустити само они који немају посао, тачније који не раде ништа у том тренутку. За оне који су напуштали зграду мимо такве његове наредбе никаквих санкција није било.
Сматра да циљ ракетирања није била зграда РТС-а као зграда, већ срце Телевизије, тј. ТВ централа и такозвани "мастер" где се налазе сви сигнали који се стичу и који се шаљу.
Познато му је да је на резервно место у Кошутњаку био пренет неки део технике и импровизована ТВ централа која је могла да функционише, али не тако као она у Абердаревој.

У својој одбрани и у завршној речи је одао почаст и пошту погинулим радницима РТС-а које је побио НАТО и које никада неће прежалити, као што неће ни прежалити и то што није отишао заједно са њима. Истакао је да се поноси радом свих 8.000 радника РТС-а и њиховим доприносом у одбрани отаџбине. Преко свог браниоца и лично је оспорио све наводе из оптужнице Окружног јавног тужиоца у Београду.

У својој одбрани, везано за извршење кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди, оптужени Милановић није оспорио да је у периоду наведеном у оптужници одобрио да се страна валута добијена од страних ТВ кућа, као цену за извршене услуге. Уместо на девизном рачуну овлашћене банке, чува у сефу у благајни. Не оспорава да је такав налог и дао радницама

девизног сектора. Брани се да је основни циљ свега тога био да се заштити РТС и омогући нормалан рад Телевизије. У то време било је немогуће обезбедити девизна средства преко банке, а РТС-у су девизна средства била потребна ради службених путовања новинара и ТВ екипа. Не пориче да је написао упутство на допису од 30.03.1999.године. Девизни новац је добијао и од донатора, па иако је могао да га присвоји за себе он то није учинио, већ је новац користио искључиво за потребе РТС-а. Износ од 450.000 ДЕМ искористио да плати опрему која је купљена од ТВ Палме.Намера му није била да избегне плаћање држави било које обавезе, већ обезбеди нормалан рад РТС-а.

У доказном поступку на главном претресу суд је саслушао сведоке [redacted] прочитао исказе сведока саслушаних у претходном поступку, сведока [redacted] прочитао записник о увиђају од 22.05.2002. године сачињеном у згради РТС-а на Кошутњаку, прочитао налаз и мишљење судског вештака [redacted] прочитао све писане доказе из списа предмета који су били предложени оптужницом ОЈТ-а и налазе се у истражним списима, као и све друге релеванте доказе које су у току истражног поступка прилагали сведоци и оштећени као и оптужени и његов бранилац, прочитао сва писана документа које је суду доставио сведок [redacted]о и део службене белешке овог сведока који се односи на верификацију послатих докумената, прочитао писану документацију коју је суд прибавио приликом извршеног увиђаја дана 22.05.2002.године, а која је наведена у записнику о увиђају, прочитао документацију коју је суду доставило оштећено предузеће РТС, извршио увид у примерке службене белешке од 02.04.1999.године.

Оценом свих изведених доказа, повезујући их и са одбраном оптуженог, суд је утврдио чињенично стање ближе описано у изреци ове пресуде.

Утврђујући кривичну одговорност оптуженог Милановић Драгољуба за кривично дело тешко дело против опште сигурности, описано под тачком 1 у изреци ове пресуде, суд је ценио све релевантне писане доказе који се налазе у списима предмета. У току главног претреса, обзиром да у истражном спису сви

важни документи тј. писани докази су у фотокопији, без овере да су верни оригиналу, веће је преко генералног директора РТС-а обезбедило да се суду доставе оригинални документи или оверене фотокопије, што је и учињено преко руководиоца Пословне јединице одбране и заштите РТС-а. Затим је и извршеним увиђајем од стране председника већа дана 22.05.2000.године суд утврдио да документа из списа предмета у свему одговарају оригиналима који се налазе у Пословној јединици одбране и заштите РТС-а где се и чувају. Већина докумената из списа предмета на себи носи ознаку "државна и војна тајна".

Увидом у Правилник о одбрани и заштити ЈП Радио Телевизије Србије из маја месеца 1992. године, који је био на снази у време ратног стања, у делу где се говори о правима, обавезама и одговорностима генералног директора РТС-а види се да су иста регулисана чл. 15, 16, 17 и 18 овог Правилника. У члану 15 наведено је да је генерални директор руководилац одбранбрених припрема РТС-а, и радио дифузног система Републике Србије, те да је по свом положају и председник одбора за одбрану и заштиту РТС-а. У члану 16 тачки 4 је наведено да он обезбеђује спровођење закона и подзаконских аката, одлука и наређења Председника Републике и Владе Србије и других надлежних органа и организације ДПЗ и планова и одлука одбора из области одбране и заштите.
У овом члану и осталим тачкама су разрађене обавезе генералног директора, посебно везано за послове припрема за одбрану, токове спровођења мера заштите, као и његова обавеза да упознаје и извештава надлежне органе са правилима и програмима развоја предузећа од значаја за одбрану и заштиту и обезбеђује поступање по њиховим захтевима у погледу задовољавања потреба одбране и заштите.

Увидом у извод из службеног лица СРЈ од 08.07.1994. године несумњиво је доказно да је Савезна Влада на основу чл. 36 ст. 1 Закона о одбрани донела одлуку о одређивању великих техничких система од интереса за одбрану земље. У тачки 5 те одлуке Јавно предузеће Радио Телевизије Србије сврстано је у категорију једног од тих великих техничких система.

Несумњиво је да је оптужени Милановић Драгољуб у време НАТО агресије на нашу земљу, био на месту генералног директора Јавног предузећа Радио Телевизије Србије.

О изради и садржини Плана приправности ЈП РТС-а утврђено је следеће:

Дана 11.01.1996. године ЈП РТС-у достављена је преко Савезног министарства за одбрану одлука Савезне владе од 05.10.1995.године о мерама приправности у случају непосредне ратне опасности, ратног стања или ванредног стања, и то мере приправности утврђене у три степена, приправности. У оквиру мера обухваћених другим степеном приправности у тачки 21 наведена је и мера извршавање стратешке и локалне предислокације одређених индустријских и других производних капацитета и репродукционог материјала и прелазак на производњу на новим локацијама и капацитетима.
На основу исказа саслушаних сведока, радника Пословне јединице одбране и заштите РТС-а, [redacted] руководиоца ове пословне јединице, [redacted], његовог помоћника, [redacted], [redacted] и [redacted]

[redacted] помоћника генералног директора за послове безбедности, и из одбране самог оптуженог Милановића, те увидом у писане доказе несумњиво је утврђено да је управо на основу ове одлуке Савезне владе, те на основу смерница и упутстава добијених од Савезног министарства за одбрану, Подручног органа у Републици Србији извршено усклађивање мера приправности које се односе на ЈП РТС и након тога израда Плана приправности ЈП РТС, а све у оквиру Плана одбране. Дана 21.03.1996. године Савезно министарство за одбрану, Подручни орган у Републици Србији је ЈП РТС-у доставило преглед мера приправности које ће предузети, тј.које се односе на ЈП РТС што је примљено у РТС дана 27.03.1996. године, како се то види из печата пријема. У достављеном прегледу мера приправности, које су дате табеларно, види се да је у мерама из другог степена приправности наведена и мера 21 тј. мера извршавања стратешке и локалне предислокације одређених индустријских и производних капацитета репродукционог материјала и прелазак на производњу на новим локацијама и капацитетима. Несумњиво је из писане документације и из исказа сведока да се под производњом у случају РТС-а сматра производња и емитовање програма.

Из исказа саслушаних сведока, радника Пословне јединице одбране и заштите РТС-а и помоћника генералног директора за послове безбедности, [redacted] те увидом у писмену документацију несумњиво утврђено да је током 1996. године у оквиру наведене Пословне јединице израђен детаљан План приправности којим су обухваћене и разрађене све мере приправности које су се према одлуци Савезне владе и Савезног министарства за одбрану односиле на ЈП РТС, као и прецизно регулисано поступање свих запослених у случају непосредне ратне опасности, ратног стања или ванредног стања. Надаље, на основу наређених мера приправности, у оквиру Плана приправности РТС-а је припремљено 50 наредби генералног директора РТС-а, који су у ствари представљале операционализацију напред наведеног прегледа мера приправности које су се односиле на РТС. Наведеним наредбама, како је то у свом исказу објаснио сведок [redacted], практично би се активирало наређење Савезне владе о наведеним мерама приправности, којима би прецизније генерални директор активирао то наређење у случају ратне опасности.

Сви наведени сведоци, а и сам оптужени Милановић није оспорио, су навели да је комплет од тих 50 наредби депонован у зграду РТС-а на Кошутњаку. Те наредбе у првој фази нису биле потписане од стране генералног директора и по правилу могле су да буду потписане само када се добије сагласност Министарства одбране.

Увидом у службену забелешку о пруженој стручној помоћи и оствареном увиду у организовање припрема за одбрану у ЈП РТС од 14.10.1997. године, коју је у име Савезног министарства за одбрану Подручног органа у Републици Србији потписао заступник овог органа [redacted] утврђено је да је он са сарадницима остварио увид у документа ЈП РТС-а и то план мобилизације, план приправности као и материјализацију планираних мера за рад и функционисање ЈП РТС-а у рату, па је између осталог наведено да је План приправности урађен у складу са Упутством о примени Одлуке о мерама приправности у случају непосредне ратне опасности, ратног стања или ванредног стања као и на бази добијеног извода од СМО-а Подручни орган у Републици Србији.

Сви саслушани сведоци, радници Пословне јединице за одбрану и заштиту, и [redacted], помоћник генералног директора су потврдили да је за време одржавања конференције у Рамбујеу у октобру месецу 1998. године генерални директор, оптужени Милановић Драгољуб превентивно потписао свих 50 наредби. Ово је учињено уз консултације са Савезним министарством за одбрану, јер се већ тада размишљало о томе да генерални директор може да буде одсутан, да може да буде у иностранству док је могућност избијања рата и тада постојала. Потписао их је као једино овлашћено лице. Сведок [redacted] у свом исказу између осталог навео да је приликом потписивања ових наредби у октобру 1998. године оптужени Милановић све ове наредбе и прегледао, што сам оптужени у свом исказу није оспорио.

Међу тих 50 наредби била је и наредба бр. 37. Овом наредбом се практично обезбеђивало спровођење преласка стационара на резервно место рада. Како је то увиђајем утврђено, а што су и сведоци у својим исказима потврдили, свака од ових наредби је имала и пратећи документ који је садржавао разраду примене наредбе, па је приликом увиђаја извршен увид у извод Плана приправности на страни број 38, који је табеларног изгледа и који се односи на разрађену меру Плана приправности која је садржана у наредби бр. 37.
Несумњиво је доказно из исказа саслушаних сведока као и из писане документације да је у оквиру наведене пословне јединице за одбрану и заштиту извршена процена техничких услова и могућности производње и емитовања програма са резервних места рада, јер су наведени сведоци потврдили да су заједнички дошли до закључка да је поред резервног места рада у Кошутњаку било потребно оспособити још нека резервна места, па је тако поред наведеног места рада у Кошутњаку као резервно место рада утврђен и Сава Центар, Сајам и СИВ 3. У процени техничких услова, која се налазе у списима предмета, разрађен је опис послова, потребно време за њихово извршење, наведени извршиоци.
Увидом у напред наведена писана документа као и из исказа наведених сведока утврђено је да је у оквиру наведне пословне јединице извршено прецизно дефинисање поступања, обавезе и одговорности запослених, извршена процена техничких услова и техничких могућности, разрада спровођења наређених мера приправности, за сваку меру посебно, а међу њима и за меру приправности из другог степена приправности која је описана у тачки 21, а касније разрађена тј. операционализована у наредби генералног диркетора бр. 37, у оквиру Плана приправности РТС-а.

Несумњиво је да је дана 24.03.1999.године од стране Савезне владе, Републике Југославије проглашено ратно стање. Дана 26.03.1999.године Савезно министарство за одбрану, Подручни орган у Републици Србији је Јавном предузећу РТС-а, директору, доставило наређење Савезне владе о предузимању мера приправности на територији Савезне Републике Југославије од 25.03.1999.године, а у складу са одлуком Савезне владе о проглашењу ратног стања од 24.03.1999.године. Како се види из овог дописа Савезног Министарства за одбрану, исто је у Подручном органу Републике Србије заведено под Дт.бр.800-4-1/99-04/1, а као прилог наведено је наређење Савезне владе о предузимању мера приправности, како се све то види из фотокопија

овог документа које се налази у списима предмета, а увид у оригинал извршен је приликом увиђаја у просторијама РТС-а у Кошутњаку.
Овим наређењем Савезне владе, које је прослеђено преко Савезног министарства за одбрану наређено је предузимање одређених мера приправности из првог, другог и трећег степена. Ово наређење потписао је председник Савезне владе [redacted] Увидом у ово наређење утврђено је да је у оквиру мера приправности из другог степена под тачком 15 наређено извршавање стратешке и локалне предислокације одређених индустријских и других производних капацитета и репродукционог материјала и прелазак на производњу на новим локацијама и капацитетима. Несумњиво је да се ради о истој мери приправности која је у одлукама Савезне Владе од 05.10.1995. године била наведена под бројем 21, у оквиру мера приправности из другог степена, а до различите нумеризације логично је дошло због тога што је наредбом након проглашења ратног стања наређено спровођење одређених мера приправности и очигледно не свих мера приправности, које су биле садржане у претходној одлуци из 1995. године. Овим се указује на нелогичност примедби из одбране оптуженог да се обзиром на различиту бројчану ознаку наређених мера приправности закључује да се не ради о мери приправности из тачке 21 из Одлуке Савезне владе од 1995. године.

По наведеној мери приправности није поступљено.

Дана 23.04.1999.године у 2,06 часова ракетиран је и погођен објекат РТС-а, зграда Радио Телевизије Београд у ул. Абердаревој бр. 1.

Читањем записника о увиђају, те из исказа саслушаних сведока, несумњиво је утврђено да је том приликом дошло до урушавања дела зграде који повезује зграду са делом зграде који се води под улицом Таковска бр. 10. Погођен је комплетан технички део РТС-а, тачније део где се налази мастер и терминал. До видних оштећења је дошло и на осталим деловима зграде, као и на неколико околних зграда. Приликом рашчишћавања урушеног дела зграде и прегледом околине нађени су и делови људских тела.
Читањем обдукционих записника, те читањем записника о увиђају, које је сачинио истражни судија Окружног суда у Београду, као и из исказа оштећених несумњиво је утврђено да је критичном приликом погинуло 16 радника РТС-а, који су се налази у згради Радио Телевизије Београд.

Погинули су [redacted]

[redacted]
Тела покојних [redacted] нису могла бити идентификована.
Из записника које је сачинио истражни судија се види да је истражном судији из Ургентног центра достављен извештај о повређеним лицима, која су се јавила у Ургентном центру и дата квалификација њихових повреда.
Тако је констатовано да су тешке телесне повреде задобили [redacted] и [redacted] Лаке телесне повреде задобили су [redacted] У списима предмета се налазе и фотокопије лекарских извештаја за ове оштећене.
Оштећени, мајке, супруге и деца погинулих су пре свега истакли да је несумњива кривица НАТО-а за смрт њихових синова, кћери, мужева, родитеља. Сматрају да је Милановић одговоран зато што није ништа предузео у циљу обезбеђења и заштите људи. Замерају му да је злоупотребљавао њихове животе, као што је касније злоупотребљавао и њихову смрт, а све зарад прикупљања политичких поена.
Говорили су о животима покојних, о њиховим породичним приликама, онима који су остали да вечно жале за њима, а у исто време и о онима који су остали без бриге једног од родитеља, као што је на пример [redacted] пре свега оставио троје малолетне деце.
Замерили су оптуженом што није исказао дужну пажњу и жаљење и поштовање према погинулима и што је програм после несреће уређиван тако да је најмање био посвећен погибији радника. Оштећена [redacted] је на пример замерила оптуженом што је дана 01.05.1999.године, на дан када је она сахрањивала своју ћерку, правио свадбу своме сину у Хотелу "Интерконтинентал".
Оштећени [redacted] је навео да је услед насталих тешких телесних повреда дошло до умањења његове радне способности, али да још увек није ишао на процену радне способности.

Правни заступници предузећа РТС су суду доставили елаборат ратне штете РТС-а сачињен у фебруару месецу 2000. године. Увидом у тај елаборат утврђено је да је у њему посебно анализирана штета настала на грађевинским објектима, штета на опреми, штета на осталим средствима и добрима – обртним средствима те штета на осталим средствима, трошкови и индиректна штета као и штета услед повреда телесног интегритета и здравља и губитка живота, настала за време агресије НАТО-а. У вези ракетирања зграде РТС-а наведено је да је на пословном производном центру у Таковској бр. 10, Абердаревој бр. 1 у Београду уништен терминал Радио релејних веза, мастер, теле-кино, ТВ студија, фото лабораторија, одељење за монтажу и сателитска режија. Описано је да је у терминалу веза била смештена комплетна примопредајна опрема за радио релејне везе, а у директној вези са терминалом је мастер где су присутни сви сиглани из и ка терминалу, одакле је вршена програмска дистрибуција, те су у Мастер сливали сви програми РТС-а. Дата је процена настале штете. На крају

овог елабората наведена су имена погинулих радника РТС-а, као и имена повређених радника.
Правни заступници РТС-а су у својој речи истакли могућност да ће РТС у парничном поступку остваривати имовинско-правни захтев према оптуженом Милановићу. Како је прецизираном оптужницом изостављен део који се односио на насталу материјалну штету, то се суд није бавио посебном анализом настале материјалне штете.

Све важне чињенице, које се односе на израду Плана приправности, на пакет наредби генералног директора у оквиру Плана приправности, на механизам активирања наредби из Плана приправности РТС-а, те околности везане за поступање надлежних у РТС-у по пријему наређења Савезне Владе о предузимању мера приправности, те о околностима везаним за неизвршавање мере приправности која се односила на предислокацију производних капацитета РТС-а тј. прелазак на резервно место рада суд је посебно утврдио након оцене исказа сведока који су радили у Пословној јединици одбране и заштите РТС-а или пак својим радом били везани за послове те јединице. То су пре свега сведоци [redacted], који је био помоћник генералног директора РТС-а задужен за послове безбедности, одбране и заштите, затим Ђерић Митар који је у то време био руководилац пословне јединице одбране и заштите РТС-а, сведок [redacted] помоћник руководиоца пословне јединице одбране и заштите РТС-а, а, сада на месту руководиоца те јединице, затим сведок [redacted] руковаоц Плана одбране РТС-а, сведок [redacted] који је био помоћник руководиоца за технику Пословне јединице одбране и заштите као и сведок [redacted]оји је у то време био технички директор РТС-а.

Сведоци [redacted] [redacted] [redacted], и [redacted] су у својим исказима потврдили да су учествовали у изради Плана приправности РТС-а, поступали по одлукама Савезне владе и Савезног министарства одбране у фази израде Плана приправности, па су свему потврдили наводе напред наведене у овој пресуди везано за анализу писаних доказа из списа предмета. Затим су потврдили, а што је и суд потврдио увиђајем, да се План приправности РТС-а састоји од 50 наредби генералног директора и са 50 разрађених мера за сваку наредбу. Као што је то већ наведено, припремљене наредбе генералног директора њих 50 служиле су да се помоћу њих активира наређење Савезног министарства за одбрану тј. Савезне владе, о наређеним мерама приправности. Те наредбе су прављене уз консултацију свих стручњака који су се бавили пословима одбране и били распоређени у ратној организацији РТС-а.

Сведок [redacted] је у свом исказу изјавио да на пословима припреме за одбрану РТС-а је радио укупно 25 година сведок [redacted] од 1975.године, сведок Ђерић Митар такође 25 година, сведок [redacted] од 1978.године. Када су наредбе направљене у периоду од 1996 до 1998. године оне су биле депоноване у зграду РТС-а на Кошутњаку и то тако да је целокупна документација одбране била смештена у једној каси, од које је кључ имао сведок [redacted], који је био руковаоц плана одбране РТС-а, што значи да се старао о обезбеђивању докумената односно доношењу и изношењу из касе. Ценећи утврђену хијерархију која је владала у РТС-у, везано и за контакт и комуникацију са генералним директором, оптуженим Милановић Драгољубом,

несумњиво је утврђено да је испред Пословне јединице одбране и заштите ту комуникацију остваривао само [redacted]
Несумњиво је утврђено да је Пословна јединица одбране и заштите припремила План приправности. У оквиру Плана приправности наведених 50 наредби генералног директора којима се обезбеђивало активирање наређених мера приправности и њихова разрада. У оквиру тих 50 наредби била је и наредба бр. 37 која је према изјавама наведених сведока представљала реализацију мере приправности о извршавању стратешке и локалне предислокације одређених индустријских и других производних капацитета и репродукционог материјала и прелазак на производњу на новим локацијама и капацитетима, која је у Одлукама о мерама приправности у случају непосредне ратне опасности и ратног стања или ванредног стања Савезне владе од 05.10.1995 .године била обележена број 21 у оквиру мера из другог степена приправности, а у наређењу Савезне Владе о предузимању мера приправности које је преко Савезног Министарства одбране достављено ЈП РТС директору дана 26.03.1999. године ова мера је обележена бројем 15, у оквиру друго степена приправности. Ова мера је подразумевала прелазак на резервно место рада, измештање стационара, тј. прелазак на производњу програма са резервног места рада, и према наводима наведених сведока односила се само на РТ Београд, обзиром да Телевизије у Новом Саду и Приштини нису имале резервна места рада које су омогућавала производњу програма са тих места.

Наредба број 37 се налазу списима предмета у фотокопији, а увидом у План приправности РТС-а, а као и из исказа саслушаних сведока, несумњиво је утврђено да је оригинал ове наредбе уништен, јер је изгорео у догађајима од 05.10.2000. године, приликом пожара у згради РТС-а. На фотокопији ове наредбе нема потписа генералног директора оптуженог Милановића, док је несумњиво утврђено да све остале наредбе имају његов потпис, што оптужени није оспорио, потврђујући да је потписао све наредбе, па се из његове одбране закључује да је потписао и наредбу број 37 када је за време конференције у Рамбујеу потписао свих 50 наредби. Наредба 37 која се налази у списима предмета је одштампана из документације која је потхрањена у компјутеру, на диску који се чува у сефу.Тако је утврђено и приликом извршеног увиђаја, а дато објашњење је да наредбе на дискети нису скениране са потписом због сигурности. Суд заиста није имао разлога да верује да наредба бр. 37 која се налази у списима предмета није верна оригиналу који је у писменом облику био у склопу Плана приправности заједно са свим другим наредбама које су остале сачуване. Уосталом ни сам оптужени у својој одбрани није оспоравао садржину наредбе број 37, већ је оспоравао целисходност њене примене, тумачење саме наредбе.

У наредби број 37 је:

под тачком 1 наведено "извршити све припреме и почети са емитовањем Радио и ТВ програма РТС (Београд) из емисионих и производних студијских капацитета на Кошутњаку;

под тачком 2 "по потреби изместити део потребне опреме из Радио Београда (Хилендарска бр. 2 и ТВ Београда (Таковска бр. 10) на Кошутњак, ради побољшања слике и тона са резервног места рада (Кошутњак).

Под тачком 3 "обезбедити све услове за квалитетно функционисање РТС-а (РТВ Београд)"са резервног места рада.

Под тачком 4 "по извршеном измештању капацитета РТС-а (Београд) на резервно место рада обавестити Министарство за информације Републике Србије као и друге надлежне органе".

Под тачком 5 "у циљу спровођења ове мере предузети друге радње, мере и поступке по мом наређењу".

Под тачком 6 "поступање противно овој наредби могуће је само уз моје посебно одобрење," која тачка је иначе била идентична у свакој од 50 наредби.

Даље је на крају наведено да је за извршавање ове наредбе непосредно одговоран технички директор РТС-а и директор оперативне јединице Радио Телевизије Београд на које је и насловљена доставна наредба по овој наредби. На дну наредбе записано је генерални директор Радио Телевизије Србије, са местом за потпис. У уводу наредбе је написано, као и на свакој другој наредби да се доноси на основу наређења Савезне Владе о предузимању мера приправности добијеног од СМО-а – Подручни орган у Републици Србији Дт.бр. где је остављено празно за деловодни број.

Увидом у комплет наредби из списа предмета утврђено је да свих 49 наредби су потписане, и на 37 наредби је у уводу заведен деловодни број и то два различита броја зависно од тога да ли су наредбе активиране по наређењу Савезне владе од 23.03.1999.године или од 25.03.1999.године која су наређења достављена Јавном предузећу РТС дана 24.03.1999.године и дана 26.03.1999.године преко Савезног министарства одбране – Подручног органа у Републици Србији под Дт бројем 800-4/99-04-1 и Дт.бројем 800-4-1/99-04-1. Остале наредбе које немају уведен овај број и датум у уводу, како је то утврђено из исказа сведока, практично нису ни активиране јер нису биле обухваћене наредбама Савезне владе од 23 и 25.03.1999.године о предузимању наређених мера приправности. Све активиране наредбе како је то утвђено имају округли печат у доњем делу наредбе, код потписа генералног директора.

Оценом текста наредбе број 37, оценом и анализом прегледа мера приправности које се односе на РТС, као и анализом исказа наведених сведока несумњиво је утврђено да је реализацијом наведене мере приправности требало започети емитовање програма са резервног места рада, што је свакако подразумевало и производњу програма и да је управо то тако јасно и наведено у наредби број 37 где је тачка 1 која се односи на то сасвим наредбодавно, као и тачка 3 док једино тачка 2 говори о радњи коју је могуће извршити по потреби, а ради се о измештању дела опреме. Несумњиво је утврђено да би реализацијом ове мере практично престао да се производи и емитује програм из зграде РТС-а у Абердаревој улици, и у тој згради би и евентуално, по потреби остали само радници обезбеђења. Несумњиво је да је циљ мере из наредбе 37 био заштита људства, а не технике. Сведок [redacted] је навео да је у разговору са техничким директором РТС-а [redacted] констатовао да је измештање на само једно резервно место рада непоуздано, тачније да је непоуздано имати само једну локацију у Кошутњаку као резервну, те да се треба договорити о још неким локацијама са којима је Радио Телевизија Београд располагала. Због тога су инжењер [redacted] и сведок [redacted] извршили процену адекватних локација, направили радну групу која је сачинила процену резервних места, могућности капацитета резервних места, па је поред Кошутњака утврђено да резервна места у Београду могу бити и Сајам, и Сава Центар. Радна група је сачинила документ о тим техничким проценама који је сведок и показао оптуженом Милановићу. Затим неколико дана уочи

агресије на нашу земљу сведок је са директором [redacted]проценио да нема времена за чекање, да рат може избити сваког тренутка, те да је потребно приступити завршним припремама, те у оквиру тих припрема на локацији Кошутњак приступљено је дисперзији свих репортажних кола, као и припреми свих елемената за студио из којег би се емитовао информативни програм, па је пребачена и мобилна сателитска станица са локације у Крњачи. Након тих извршених припрема било је потребно још нешто додатне опреме са локације из Абердареве улице, која је могла да стане у два, три комбија и да се пребаци на Кошутњак, па би тиме комплетни текући капацитети за производњу програма са резервног места рада у Кошутњаку били заокружени.

Сви наведени сведоци су потврдили да је прелазак на резервно место рада се могао учинити брзо, у размаку од 5 до 8, сати без прекида програма. Наведени сведоци, као и технички директор, [redacted]били сагласни да је са резервног места рада у Кошутњаку програм могао да се производи тако да су постојале могућности за производњу једног програма, док је несумњиво утврђено да је за време ратних дејстава из стационара у Абердаревој и Таковској улици све време до ракетирања зграде производња функционисала тако да су се производила три програма, који су садржавала како информативне тако и све остале емисије.

Када је непосредно пре проглашења ратног стања 24.03.1999.године добијен први пакет мера тј. прво наређење Савезне Владе сведо[redacted] упознао оптуженог Милановића са тим мерама и након што му је објаснио које се мере приправности односе на РТС, он му је дао усмену сагласност да се све припремљене наредбе из Плана приправности у вези првих наређених мера приправности активирају. Ово је практично била усмена сагласност генералног директора да се активирају наредбе и оне су активиране тако да му нису посебно изношене на непосредни увид, јер за то није било потребе обзиром да су биле потписане и спремне за активирање. Све су даље преко надлежне службе прослеђене непосредним извршиоцима, који су били наведени у свакој од активираних наредби. Непосредни извршиоци су потписивали да су примили наредбе и приступали њиховом извршењу. Механизам активирања наредби је био унапред договорен, и састојао се у томе што је генерални директор, тј. оптужени Милановић давао усмену сагласност да се активирају наредбе и тек тада су се те наредбе заводиле, тако што би им се уписивао Дт број Савезног министарства одбране – Подручног органа преко кога су наређења Савезне владе прослеђена РТС.

У вези датог наређења Савезне владе, које им је достављено дана 26.03.1999.године сведок Першић је навео да је ово наређење стигло у раним јутарњим часовима, а претходило му је проглашење ратног стања. Сведоци [redacted]у проучили наређење и утврдили које мере приправности из наређења се односе на систем РТС-а, сравнили бројеве мера из наређења са припремљеним наредбама из Плана приправности РТС-а. Приликом тог сравњивања утврдили су да није била наређена једино општа мобилизација и да су све друге предвиђене мере наређене. Затим неке наредбе су већ практично и биле извршене у току припрема за ратно стање и више нису имале сврху.

Сведок [redacted] је отишао код оптуженог Милановића, упознао га са пристиглим наређењем и изричито му казао две ствари. Прво да предстоји најтежа радња која до сада није извршена у систему Радио дифузије, а то је мобилизација мобилних састава једне Радио Телевизије, спајање људи и технике, њихов марш на унапред утврђене ратне локације и припрема за

производњу и емитовање Радио дифузних програма на новим ратним локацијама и друго да после тога предстоји лакши део посла да се пређе на резервно место рада у Кошутњак. Оптужени му је рекао да одмах приступи делимичној мобилизацији а да се на резервно место рада неће ићи. Рекао је оптуженом тада да је мера преласка на резервно место рада наређена, на шта му је он одговорио да се та мера не односи на Телевизију, обзиром да врше мобилизацију, измештају се на резервна ратна места. Сведок је тада помислио да је оптужени заменио тезе, мислећи да је одлазак на ратне локације истовремено и одлазак на резервно место рада, па му је објаснио да су то две сасвим различите ситуације и подсетио га да је резрвно место рада у Кошутњаку, те да он са надлежним у држави види како ће даље функционисати у стационару.

По повратку од оптуженог рекао је својим сарадницима [redacted] и [redacted] да активирају све мере приправности изузев мере измештања на резервно место рада, рекавши им да генерални директор то није одобрио. Сведок је истакао да је делимична мобилизација извршена бриљантно захваљујући пре свега високом професионализму и пожртвованости радника из технике Радио Телевизије и другог особља и новинара.

Сведок је затим истакао да је даље тог дана наставио да размишља и да се оптерећује тиме што је генерални директор рекао да се неће ићи на резервно место рада, наводећи да се то косило са његовим свим принципима везаним за двадесетпетогодишњи рад. Посебно се узнемирио након што је на мобилизацијском зборишту видео [redacted] ји је требало као командант да иде са мобилним јединицама, али му је он рекао да му је Милановић наредио да остане у Београду. Ово је било узнемиравајуће јер је за последицу могло имати стварање хаоса на терену, обзиром да командант не иде са својом јединицом иако има ратни распоред. После тог разговора са [redacted] сведоку је нешто, како је рекао „пукло испред очију" па је позвао сведока [redacted] и тражио да му поново донесе наређење Савезне Владе. Тада је видео да је наређење било без пропратног акта, па је рекао [redacted] а како зна и уме нађе резервно место рада СМО-а, да нађе надлежног генерала и да тај генерал напише пропратни акт насловљен на директора РТС-а . Желео је да тим пропратним актом који је био насловљен управо на директора РТС-а поново покуша да оптуженог Милановића убеди да се изврши прелазак на резервно место рада у Кошутњак. Када је [redacted] после неколико сати донео пропратни акт, који се и налази у списима предмета уз наведено наређење Савезне владе, сведок [redacted] е поново отишао у Таковску улицу, нашао оптуженог и показао му пропратни акт насловљен на директора. Милановић му је опет тада рекао да се то не односи на РТС те, да морају да раде свим капацитетима и свим програмима, јер се на РТС односи друга мера и показао му меру из наређења где се говори о појачаној информативној делатности.

У вези функционисања програма неколико дана после 26.03. донета је одлука да сви информативни програми иду из Центра емитовања у Београду, а да се давање информативног програма у Новом Саду и Приштини редуцира.

Наредног дана наставио је да подсећа оптуженог Милановића на потребу да се изврши наредба број 37 о преласку на резервно место рада и стално је добијао исти одговор. После неколико дана тражио је од [redacted] му донесе наредбу број 37, јер је желео да је има код себе у ташни, а могуће и да је сведок [redacted] наредио [redacted] да му преда наредбу. У вези овога сведок [redacted] је управо и навео да је и он због свог узнемирења услед

неизвршења те наредбе, дао налог [redacted] да наредбу број 37 узме из Кошутњака и преда [redacted] да би је он однео генералном директору.
Дана 02.04.1999.године анализирао је са својим сарадницима ситуацију, и то су обично свакодневно радили за време другог Дневника, и тог дана су причали и о томе што није активирана наредба бр.37. Узнемирење међу свима њима се осећало, мада још нико није говорио гласно да могу сваког тренутка бити погођени. Тада је поново узео наредбу број 37 и са њом одјурио код оптуженог Милановића и ушао са питањем "шта дефинитивно да радимо са изласком на резервно место рада". Тада му је и показао папире што је имао, али Милановић то није гледао и рекао му је да од одласка на Кошутњак нема ништа. Сведок се вратио и својим колегама испричао шта му се догодило, какав је Милановићем став, па су се сви заједно договорили да о томе сачине службену белешку. Белешку су заједно сачинили, и у том тренутку то је био чисто чиновнички део, јер су желели да сачине констатацију одређеног стања не придајући томе још велики значај, обзиром да су се свакодневно низали драматични догађаји. Ово све тим пре што је те ноћи након што су сачинили белешку погођен МУП у улици Кнеза Милоша. У сваком случају белешку су сачинили и због тога што нису знали ко ће од њих да остане жив, па су желели да после њих ипак остане неки траг. Белешка је формирана у нечијој бележници и мисли да је то било у бележници [redacted] па је он отишао и издиктирао негде белешку коју су после сви потписали. Затим након овога два пута је пре ракетирања зграде заједно са директором [redacted] ишао код Милановића и то први пут око 15 дана пре ракетирања и оба пута су тражили да се изврши измештање на резервно место рада. Међутим, о томе тешко да су могли са њим да говоре, јер су то били непријатни разговори, били су оптуживани за дефетизам, дезертерство. Приликом тих разговора је више у љутњи и са афектом говорио да ће их похапсити, или тако нешто слично. Међутим, како сведок наводи оно што је рационално стално говорио и што није било у афекту је било то да ко се плаши може да узме радну књижицу и иде.

Објаснио је да наредбу број 37 свакако није могла да се изврши без одобрења генералног директора, оптуженог Милановића, јер се она пре свега односи на производњу програма.
Зграда Телевизије у Абердаревој није имала склониште и то је био један од разлога што је планирано као прво резервно место рада у Кошутњаку, јер је тамо постојало атомско склониште за 300 људи.
Како у списима предмета постоји обвлашћење од 10.04.1998.године чију аутентичност нико није оспорио, а то је овлашћење које је дао генерални директор РТС-а Милановић којим, овлашћује [redacted] на радном месту помоћника генералног директора РТС-а, да може у његово име да обавља све послове из области припреме за одбрану РТС-а, са правом потписивања свих докумената која се односе на ове послове, то је сведок [redacted] упитан да се изјасни о овом овлашћењу. Рекао је да се то овлашћење свакако не односи на право потписивања наредби или одлучивање, већ како у самом овлашћењу се јасно наводи, исто је везано само за област припреме одбране РТС-а. Ово све тим пре што је оптужени Милановић и потписивао наредбе из Плана приправности. И сведок [redacted] је као руководилац пословне јединице одбране и заштите, након што му је предочено ово овлашћење, рекао да је веома јасно да се оно односи само на послове из области припреме за одбрану РТС-а,

те да на основу тог овлашћења [redacted] није био надлежан да активира наредбе, посебно не у време ратног стања, а све ово тим пре што је генерални директор био ту. Потврдно је да наредба број 37 није спроведена тј. активирана искључиво, због тога што генерални директор није дао сагласност.
У вези овог овлашћења оцена је већа да из самог текста овлашћења, а ценећи и околности самог догађаја, је сасвим јасно да се овлашћење није односило на могућност давања сагласности за активирање наредби генералног директора из комплета наредби садржаних у Плану приправности, нити се односила на могућност измене тих наредби.
Сведок [redacted] е сагласно са свим других сведоцима потврдио да из његове службе тј. пословне јединице за одбрану и заштиту није отишао ни један допис према Савезном министарству одбране који би се односио на то да није спроведена наредба за прелазак на резервно место рада. Сведок је заједно са другим сведоцима ово образложио тиме што је из пресека стања који су слали Савезном министарству за одбрану, као и уопште из околности догађаја надлежним у Савезном Министарству одбране било сасвим јасно да нису прешли на резервно место рада.
Сведоци су потврдили да нико осим оптуженог Милановића није могао да нареди да се практично испразни зграда у Абердаревој и Таковској улици и пређе на резервно место рада.
Овај сведок је објаснио разлику између ратне локације и резервног места рада, наводећи да ратна локација значи локацију на коју одлазе мобилне јединице на терену и тамо обављају задатке припреме, производње и емитовања програма Радио Телевизије, а састоји се од радника Телевизије који су мобилисани, тачније обвезника по ратном распореду. Они су своје дужности обављали такође по наређењима генералног директора РТС-а. Остали запослени имали су радну обавезу и морали су да примењују наредбе које је РТС добио као институција од посебног значаја и интереса за одбрану државе.
У вези рада за време ваздушне опасности сведок је навео да није био надлежан да одлучује о начину рада и прекиду програма за време ваздушне опасности, те да је очигледно да је била наредба да се програм не прекида за време ваздушне опасности.
Одговорио је да није пре рактирања зграде располагао са подацима колико је тачно људи у згради, а након ракетирања према списковима који су прављени прво је добијен податак да је било око 80 људи у згради. Подаци су прикупљани углавном преко руководилаца одређених пословних јединица који ни сами нису знали тачан број људи у својим јединицама. Био је у згради када је погођена. Пројектил је ударио 20 метара од места где се он налазио.
Како је у току поступка често спомињан рад Дежурног оперативног центра такозваног ДОЦ-а овај сведок је објаснио да је ДОЦ у ратној ситуацији имао функцију обавештавања центара у Србији и најављивао опасност и служио за размену информација, па је у једном тренутку Центар био повезан и са радио аматерима, и тако долазио до информација о дејствима на целој територији. У неколико случаја овај центар је спасао животе људи на објектима у Србији. Истакао је да у ноћи када је било ракетирање овај Центар није био искључен, већ је прелазио на резервно место рада, а биле су искључене камере и уређаји који су се налазили у центру и снимале унутрашњост зграде. Наредбу о измештању дежурног оперативног центра на резервно место рада донео је руководилац Пословне јединице одбране и заштите [redacted] у консултацији са њим и та одлука је резултат једноставне процене да се

измештањем тог Центра не ремети рад Центра, обезбеђује се безбедност, што управо је било у циљу заштите људи. Истакао је да је ово измештање могло да се уради без налога оптуженог Милановића, јер није реметило основну функцију, производњу програма. Руководилац ДОЦ-а је била [redacted] У оквиру Дежурног оперативног центра вршено је снимање унутрашњости из зграде колико су камере могле да фокусирају, а снимани су и улази у зграду, све са циљем заштите објекта, а постојао је и пројекат везан за контролу доласка службеника и одласка њиховог са посла, који пројекат никада није заживео.
Истакао је да је у време агресије директно контактирао са пуковником [redacted] з Савезног министарства за одбрану – Подручним органом у Србији за цивилну одбрану. Са њим је контактирао преко телефона, а контакте је остваривао и [redacted] Са пуковником је разговарао углавном у вези проблема везаних за набавку горива, проблема око мобилизације возила и многих других. Сигурно је да је пуковник знао где се они налазе са местом рада, дали су им и пресеке стања. Истакао је да није било у надлежности пуковника [redacted] а он изда наређење за премештај на резервно место рада, или било шта слично.

Сведок [redacted] у свему потврдио наводе из исказа сведока [redacted] ао руководилац ПЈ одбрана и заштита РТС-а и он је објаснио да је први пакет наређења о предузимању мера приправности Савезне владе који им је достављен дана 24.03.1999.године преко СМО-а представљао наређења везана за измештање на ратне локације. Са тим првим пакетом генерални директор, оптужени Милановић се усагласио, па су на ратне локације измештени опрема и људи и то око 500 људи.
У другом пакету наређења од 26.03.1999.године било је и наређење везано за меру приправности измештања на резервна радна места као и рад у тим условима. Од мера приправности које су наређене од стране Савезне Владе није активирана мера која је регулисала измештање на резервно место радно, из зграде у Абердаревој на Кошутњак. Потврдио је да је активирање наредби вршено тако што је оптужени Милановић давао усмену сагласност, након чега би се приступило њиховој реализацији. Сведок је иначе потврдио све везано за израду Плана приправности што је већ напред наведено у овој пресуди, а истакао је да су сви плански акти везани за одбрану па и сет наведених наредби прављени много пре ратног стања и прављени су под претпоставком за неки другачији вид агресије, за класични вид употребе авијације, те се није претпостављала агресија са најсавременијим средствима. Истакао је да се при агресији НАТО-а ушло практично у медијски рат који је морао да се издржи. Рекао је да било где да су се склонили ради производње програма као и емитовања долазило би до испуштања зрака, тако да је НАТО врло лако могао да их открије и погоди. Они су бомбардовали све објекте РТС-а по Србији и пре него што су ракетирали зграду у Абердаревој.
У вези неспровођења наредбе број 37 истакао је да информације о разлозима зашто то није урађено добијао преко [redacted] ји је директно контактирао са генералним директором Милановићем у вези реализовања свих наредби. [redacted] м је пренео да наредба бр. 37 није активирана, јер се са њом није сагласио генерални директор. Истакао је да је он лично, као и његов помоћник [redacted] у разговорима исказивао жељу да се та наредба спроведе. Сматрали су да се мора спровести, првенствено због тога што је она била наређење које је морало да се изврши. Са друге стране имао и своје лично

мишљење везано за безбедност, јер је тада процењивао да је безбедније у зграду у Таковској и Абердаревој, обзиром да су били окружени стамбеним зградама, док је објекат у Кошутњаку био на чистини. Објаснио је да прелазак на резервно место рада по наредби бр. 37 није значило да се они једноставно преселе у Кошутњак и ту остану, већ би по процени ситуације се приступало даљим дислоцирањима на друга резервна места рада, која су такође била предвиђена.

Потврдио је да је потписао службену белешку од 02.04.1999.године, заједно са осталим потписницима, да је ту белешку откуцала радница [redacted] руководилац одељења Дежурног оперативног центра, те да су ту белешку саставили обзиром да су сматрали да је потребно да се констатује зашто није поступљено по нареfamilies мерама приправности од 26.03.1999.године. Белешку су сачинили из формалних разлога да би контатовали да наредба није извршена, а при томе нису улазили у разлоге зашто то није учињено. Примерак те службене белешке је он понео кући и како је то констатовано на главном претресу преко сведока [redacted] је суду доставио свој примерак белешке.

Истакао је одговорајући на поједина питања да наредба бр. 37 није спроведена јер генерални директор није дао сагласност за то. Потврдио је да су Савезном Министарству одбране – Подручном органу слали пресеке стања и да се из тих пресека стања јасно могло закључити да нису прешли на резервно место рада, што је уосталом свима било сасвим јасно, тим пре што је и новинарка [redacted] обавестила НАТО где се они налазе.

Познато му је да је документација коју је имао [redacted] свом кабинету изгорела у догађајима од 05.10.2000.године. Зна да је наредбу број 37 [redacted] узео од [redacted] јер је желео да формира посебну документацију, везано за ратне услове.

У вези броја људи који су били у згради за време ракетирања, навео је да је први податак био да је било 80 људи, међутим наредног дана по добијању накнадних спискова се утврдило да је згради било 120 људи.

Сведок [redacted] у свом исказу у свему потврдио напред истакнуте наводе сведока везано за израду Плана приправности, за добијање наређења од Савезне владе преко Савезног министарства за одбрану од 24.03. и 26.03.1999.године и у свему је потврдио наводе из исказа сведока Слободана Перишића.

У вези наредбе број 37 је потврдио да је инсистирао да се та наредба реализује и потврдио да је она предвиђала измештање на резервно место рада у Кошутњаку. Како је од почетка НАТО агресије био на Златибору и то у периоду од 26.03. па до 28.03. ради измештања мобилних јединица на ратне положаје телефоном је 27.03. са Златибора звао [redacted] питао га да ли су све наредбе активиране, а он му је рекао да јесу све осим наредбе 37. Када је и наредног дана добио информацију од [redacted] а та наредба није реализована, вратио се за Београд, и већ 30.03.1999.године по његовом налогу [redacted] је ту наредбу бр. 37, која је била међу документима у Кошутњаку предао [redacted] да би је он однео генералном директору. Повремено је и он сам разговарао са [redacted] па му је [redacted] рекао да је већ разговарао са оптуженим Милановићем и да је он рекао да се та наредба неће активирати.

Све време је инсистирао код [redacted] да се та наредба број 37 активира, чинећи то пре свега као војник који је обављао своју дужност, сматрајући да је то наредба Савезне владе и да мора да се изврши. Потврдио је да је у вези извршења тј. реализације те наредбе израђен и план техничких услова и могућности за рад са резервног места, да су обезбеђења четири резервна места рада, са потпуно разрађеним условима рада.
Тог 30.03. је и у преподневним и у поподневним часовима разговарао са [redacted] инсистирао на спорвођењу наредбе 37, па и 01. и 02.04.1999.године наставио са својим инсистирањем у сталним контактима и разговорима с[redacted] јако му је било стало да се та наредба изврши, па је дана 02.04.1999.године, у време емитовања другог Дневника од 19,30 часова рекао [redacted] ако мислиш да се ја плашим за себе, за свој живот молим те спроведите ову наредбу, а ја ћу једини са пушком остати у згради да је браним, да је чувам од лопова" то је рекао у присуству и [redacted] Након ових његових речи [redacted] је извадио наредбу број 37 из своје торбе, отишао код генералног директора који је био у просторијама информативног програма. После двадесетак минута [redacted] се вратио са наредбом и рекао да генерални директор и даље не дозвољава да се спроведе та наредба. Сведок [redacted], како је навео, био веома бесан због тога. Када се [redacted] вратио од генералног директора ту су били и [redacted] те су се на нечију иницијативу договорили да сачине службену белешку о немогућности активирања наведене наредбе. Сви заједно су учествовали у састављању текста, [redacted] је написао руком службену белешку, а касније откуцао и рекао да му је белешку откуцала [redacted] Сви су потписали ту белешку. На главном претресу дана 07.02.2002. године, када је овај сведок саслушаван, сведок [redacted] е донео суду примерак службене белешке од 02.04.1999. године, који се налазио код сведока [redacted] и тај примерак је здужен списима предмета како је то све контатовано на записнику о главном претресу на страни број 6, сведоку [redacted] је предочен примерак те службене белешке па је он рекао да то управо јесте службена белешка, коју су они сачинили и потписали.
Сведок [redacted] је затим истакао да је заиста све време инсистирао да се активира наредба бр. 37, и то као војник који је 26 година радио на пословима припреме одбране, па као такав и учествовао у сачињавању наредбе бр. 37. Наступањем ратног стања управо су и наступиле околности за спровођење те наредбе, чије извршење је и било наређено наредбом Савезне владе. Истакао је и у претходном поступку да је био убеђен да ће НАТО бомбардовати зграду РТС-а. Поштујући принцип субординације у РТС-у он није могао директно да учествује у одлуци везано за активирање наредбе. Непосредни контакт са генералним директором није могао да оствари и мисли да га он не би ни примио, већ је тај контакт оствариван преко [redacted] и [redacted] Потврдио је да су надлежној служби Савезном министарству одбране – Подручном органу послали два пресека стања у априлу месецу 1999. године и имали контакте са [redacted], који је био задужен за рад цивилних структура, тј. великих система, па је истакао да их нико из Савезног министарства одбране није званично питао зашто није поступљено по наредби број 37.
Како су у то време скоро свакодневно добијали којекакве дојаве преко телефона да ће Телевизија бити бомбардована, па једном и од стране једног лица које се представило као пуковник, сведок [redacted] је управо због тога

позвао телефоном пуковника [redacted] и дао му телефон [redacted] да разговарају, да би се утврдило да ли пуковник [redacted] познаје то лице које је послало ту дојаву. Није све време слушао њихов разговор, али му је касније [redacted] рекао да му је [redacted] другарски саветовао да се изместе.
Затим је сведок истакао да су имали проблема и са страним новинарима који су често уносили панику, одлазили, па се враћали, а све ради дојава које су стизале. Све је то уносило панику код радника који су радили на програму. Познато му је да за време ваздушне опасности програм и даље текао, није се прекидао, а да су људи који нису радили на програму могли да напусте зграду. Потврдио је да је план за рад са резервних места рада био детаљно урађен и направљен у року од недељу дана од 17. до 21.03.1999.године, и радили су га помоћник генералног директора [redacted] заједно са њим и у сарадњи са инжињерима. По овом плану разрађен је план активности свих појединаца предвиђених да раде на резервном месту рада, и тим планом разрађене су све активности везане за прелазак на резервно место рада и било је потребно највише осам часова да се омогући измештање на резервно место рада без прекида програма. Потврдио је да је део технике већ био пребачен на резервно место рада.

Сведок [redacted] који је радио као руководилац одељења одбране у пословној јединици одбране и заштите је такође потврдио све напред наведено у исказима сведока. Потврдио је да је он из Савезног министарства одбране преузео наређење о предузимању мера приправности од 24.03.1999.године као и од 26.03.1999.године и та наређења предао [redacted] е су сви заједно утврдили које се мере приправности односе на њих. [redacted] им је тада рекао да у вези наредбе број 37 која се односи на измештање стационара на резервно место рада у Кошутњаку мора да разговара са генералним директором. Потврдио је да су се све друге наредбе активирале на начин који је то објаснио и сведок [redacted]
Сведок је потврдио и све што је сведок [redacted] рекао у вези његовог инсистирања да се активира наредба број 37 и налога које му је давао. Управо по налогу сведока [redacted] сведок је наредбу број 37 однео [redacted] и неколико дана после тога у разговору са [redacted] овај му је рекао да директор не да да се спроведе наредба 37, да су имали састанак у вези тога и сачинили службену белешку те да је он предложио да сам са пушком остане и чува зграду. После овога сведока [redacted] ништа у вези те наредбе није ни питао. Наредба број 37 у оригиналу, потписана од стране генералног директора је остала код [redacted] и више никада овом сведоку није враћена. Фотокопија наредбе број 37 која је достављена суду је примерак скинут са дискете. Службену белешку од 02.04.1999.године у то време није видео нити му је достављена ради смештања у документацију, а први пут је видео после 05.10.2000.године и то када је пуномоћник [redacted] долазио код [redacted] када је овај сведок, како наводи међу папирима [redacted] видео и ту службену белешку. Касније када су по захтеву тужиоца фотокопирали сва документа и предали тужиоцу, [redacted] му је дао оригинал службене белешке од 02.04.1999.године, те је овај сведок тај оригинал ставио са осталим документима у касу.
Потврдио је да су све наредбе биле у оригиналу, да су биле потписане од стране генералног директора под већ наведеним околностима, а да их је он по добијању наређења преко Савезног министарства одбране заводио тако што је заводио деловодни број Савезног министарства одбране и датум наредбе, а код завођења

наредбе ставио је и печат. Како му је [redacted] као да не предаје наредбу број 37, он је ту наредбу само завео својеручно, а печат није ставио. Да му је речено да активира и ту наредбу он би на њу ставио печат, затим био је фотокопирао и фотокопију уручио лицима надлежним за њено извршење, као што је чинио и са свим другим наредбама. Потврдио је да су надлежни за спровођење наредбе број 37 били [redacted] и [redacted] рдио је да је ова наредба остала код [redacted] да након ракетирања зграде та наредба није враћена у документе. Колико је њему познато једино је наредба 37 била документат који је у оригиналу остао код [redacted]. Иначе [redacted] је код себе имао фотокопије докумената, и то фотокопије активираних наредби, затим наређења Савезне владе. Сведок је документа чувао у каси на основу уредбе о критеријумима чувања тајних података и на основу Закона о народној одбрани. У оквиру пословне јединице одбране и заштите размењивали су и предавали једни другима документа без реверса и без потписа, обзиром да су радили заједно 25 година, па је тако и наредба бр. 37 предата [redacted] под описаним околностима.
Овај сведок је потврдио да се План приправности односио на цео систем РТС-а, те да је он по добијању наређења од Савезне Владе усмено преко телефона пренео Телевизијама у Новом Саду и Приштини које наредбе треба активирати.

Сведок [redacted] је заједно са својим колегама из Пословне јединице инсистирао да се изврши наредба број 37 зато што је она била предвиђена планом и зато што је постојала и била наређена.

Сведок [redacted] је радио у РТС-у на пословима помоћника руководиоца за технику Пословне јединице одбране и заштите. Завршио је Војну академију и генералштабну школу. Његов посао се односио на техничке могућности рада мобилних јединица са локација које је одредило Савезно министарство за одбрану. Израда Плана приправности РТС-а, и осталих пратећих докумената није била у његовој надлежности. Пре доласка у РТС био је командант ратне армијске јединице веза, што је веома висок војни положај те је могао да дође до информација до којих обични грађани нису могли да дођу. Ниодкога није добио информацију да ће зграда РТС-а бити бомбардована од стране НАТО-а. Као војник се интимно надао да НАТО неће бомбардовати зграду РТС-а, сматрајући да они имају војничку част. С друге стране ако је и помислио да ће НАТО бомбардовати РТС мислио је да ће то урадити у време емитовања другог Дневника РТС-а, јер је тај Дневник народ највише гледао те би то оставило најжешћи психолошки ефекат. Иако није учествовао у изради планских докумената и наредби у оквиру тих докумената, познато му је да је пре агресије НАТО-а долазила група задужених из Савезног Министарства за одбрану и сектора цивилне одбране, те да су прегледали документацију и дали веома високу оцену, по чему се РТС уосталом увек и издвајао и предњачио.
Био је присутан када су из Савезног министарства за одбрану стигле наређене мере приправности, које је донео [redacted] био је присутан када је око 03,00 часа ујутру [redacted] тишао код Милановића са наређеним мерама приправности и након 30 до 45 минута се вратио и рекао свима присутним у служби да се по наређењу Милановића иде на спровођење мере мобилизације мобилног дела, измештања мобилног дела, а да се мера измештања стационара за сада неће спроводити. Под стационаром како је истакао подразумева се основни део РТС-а који је у Београду и то зграда у Абердаревој и Таковској.

Како су свакодневно имали разне састанке код [redacted] којима је и он присуствовао био је присутан и дана 02.04.1999.године у вечерњим часовима негде пред други Дневник. На том састанку поново су разговарали о измештању из зграде и тада је [redacted] рекао да ће отићи поново код [redacted] Вратио се после 30 минута, рекао да је генерални директор одбио да се та мера измештања спроведе, те да се и даље остаје у истом простору. Након тога сви присутни су се договорили да се сачини службена белешка о томе, а разлог сачињавања те белешке је био, како важност догађаја, тако и жеља људи да се ограде од одговорности, што сматра сасвим нормалним. Било је уобичајено да се сачињавају службене белешке у оквиру те службе. Не зна у колико примерака је белешка сачињена. Сећа се да му је [redacted] донео белешку на потпис, а он лично није добио примерак службене белешке. Колико му је познато примерак те белешке се налази у згради у Кошутњаку. Белешка тог типа по његовом сазнању се не заводи посебно у неке протоколе, јер је то белешка радног типа. И након сачињавања те белешке наредних дана се разговарало о измештању из зграде РТС-а и зна да су [redacted] поново одлазили код Милановића и разговарали о томе.

Није учествовао у реализацији наредби након добијања наређења за спровођење мера приправности.

На главном претресу овај сведок је изнео своје мишљење да је основни проблем био непоштовање закона и пре свега наредби које су добијене од Савезног министарства одбране, јер је очигледно да је све функционисало на неком другом нивоу. Јасно је да су се наредбе морале поштовати.

Истакао је и то да је и питање ко је наредио да се интензивира програм РТС-а на начин на који је био интензивиран, па да то доведе у питање могућност поштовања других наредби. Сматра да је Милановић погрешио зато што се није писмено обратио надлежнима у Министарству за одбрану и рекао да због наредбе да се интензивира програм није у стању да спроведе меру измештања зграде РТС-а, јер тако интензиван програм се не би могао обављати са резервних места рада. Истакао је да је нарочито десетак дана од почетка агресија долазило до усијане атмосфере, јер су стизале претње да ће зграда РТС-а бити бомбардована јер је било отворених претњи НАТО агресора, док су и страни новинари почели да манипулишу на ту тему. Људи су са правом били уплашени. Сматра да се играо покер између државног руководства наше земље и руководства НАТО-а, а да су они били заточеници, тј. улог у тој игри.

Навео је фрапантну изјаву [redacted] опште познату изјаву, која је за њега значила став државног руководства, обзиром да је она у то време била високи функционер ЈУЛ-а. Мисли на изјаву коју је она објавила и у којој је практично казала где се они налазе рекавши "ми смо ту чекамо вас".

Такође је и у претходном поступку и на главном претресу истакао своје мишљење да је зграда у Кошутњаку била лакша мета, да је била као на длану и да је могла бити гађана са више пројектила, као што је уосталом гађана и зграда Телевизије у Новом Саду, која је на сву срећу била испражњена од људи. Тек по завршетку агресије показало се да је било најпаметније да се уради једно атомско склониште из ког би се могао емитовати програм у току бомбардовања. Сматра да је Савезно министарство за одбрану требало да припреми једно такво атомско склониште.

Објаснио је да је зграда РТС-а погођена у најужи део, хируршки тачно, те да је пројектил просто провучен и погодио тачно између Мастера и терминала, тачно тамо где треба и тај део порушио. Очигледно је све изведено тако да се погоди у

време када ће бити најмање жртава, не у време другог Дневника, како је он претходно процењивао. Гађано је тако да буде што мање разарања, али да техника буде онеспособљена.

Суд је извршио увид у примерке службене белешке од 02.04.1999.године које се налазе у списима предмета и то примерак који се налази у фотокопији, као и у оригинал службене белешке који је достављен суду на главном претресу, а ради се о примерку који је поседовао сведок [redacted] како је то напред наведено у овој пресуди. Увидом у службену белешку наведено је да је иста састављена дана 02.04.1999.године, да су као присутни састанку на коме је сачињена службена белешка исту потписали [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] да су сви у својим исказима потврдили да су потписали наведену службену белешку и учествовали у састављању исте. Читањем ове белешке утврђено је да је повод за њено писање немогућност активирања наредбе бр. 37 из Плана приправности РТС-а, која се односи на измештање стационираних делова РТС-а на резервна места рада. Наведено је да је [redacted] отишао код генералног директора са оригинал потписаном наредбом, да би га уверио да је потписао ту наредбу и да је обавезан да је активира. [redacted] према наводима из ове белешке присутне обавестио да Милановић неће да изврши ту наредбу, те да је одлазак [redacted] Драгољуба Милановића био покушај да се још једном укаже на потребу и обавезу активирања наредбе. Затим на крају ове белешке је наведено да је урађено неопходно планско решење за рад са резервног места рада, али да исто потписници нису у могућности да активирају. Приликом извршеног увиђаја од стране суда, којим увиђајем је извршен увид у документацију РТС-а у Пословној јединици одбране и заштите, утврђено је и да се један примерак ове службене белешке у оригиналу налази у каси у овој Пословној јединици.

Сведок [redacted] у свом исказу навела да она не може да се сети ничега у вези те службене белешке, нити може да се сети садржаја те белешке, а након што јој је иста предочена оставила је могућност да је ту белешку откуцала, јер је у оквиру своје службе радила и такве ствари, посебно када се радило о мањим белешкама. Службене белешке нису заводили. Након што јој је предочено да су сви сведоци потписници белешке навели да је она куцала белешку, изјавила је да ако они тако кажу онда је то тако и било. Као руководилац пословне службе Дежурног оперативног центра РТС-а, такозваног ДОЦ-а, потврдила је да је за време агресије по наредби [redacted] од 19.04. дошло до делимичне евакуације људи из ДОЦ-а. У служби ДОЦ-а тада је било укупно пет запослених лица, па је по наредби [redacted] извршена прерасподела људства и технике, тако да је 22.04. сво особље ДОЦ-а прешло да ради у зграду Радио Београда у Хиландарској улици. Тада је искључена техника која је вршила снимање у згради РТС-а, а овај сведок је истакла да то није било од битног утицаја на рад ДОЦ-а обзиром да је основни задатак ДОЦ-а био да прима информације, да их заводи, прослеђује даље надлежним службама.

Сведок [redacted] радио је на месту техничког директора РТС-а од 1992. године, а у РТС-у био је запослен од 1970.године. У оквиру његовог посла нису били послови плана одбране РТС-а, али је његова служба имала задатак да обави процену техничких услова производње и емитовања програма

са резервног места рада у Кошутњаку, Сава Центру, Сајму и неким других резервним местима. У тој процени учествовао је и његом помоћник [redacted] као и сведок [redacted] У вези техничких могућности да се програм производи и емитује са резервног места рада у Кошутњаку рекао је да Кошутњак има два велика студија, да је по техничкој процени одатле могао да се производи један програм без техничких проблема, а евентуално уз техничке дораде могла су да се производе и два програма. Из стационара у Абердаревој и Таковској улици и за време агресије производила су се три програма. У вези емитовања програма у време ратног стања, његова лична процена је била да се ишло са много више програма него што је то било потребно. Из студија један ишао је у целости свакодневно програм "Србија данас" ,а из студија три, "Београдски програм" са разним културно уметничким и забавним емисијама, међу њима и емисија "Мој љубимац". Посебно га је притирало емитовање те емисије. У стационару у згради у Абердаревој налазио се "мастер", који је у техничком смислу срце Телевизије, а у вези тога је истакао да у случају преласка на резервно место рада у Кошутњак није било предвиђено измештање мастера, јер је у Кошутњаку био наменштен мастер који је могао да служи за емитовање једног програма, обзиром да је био ограничених капацитета.

За измештање на резервно место рада у Кошутњаку по његовој процени било је потребно мање од осам сати, тачније пет сати. Приликом измештања до прекида програма не би морало да дође.

Од почетка агресије на нашу земљу укупно је пет пута ишао код оптуженог Милановића, а све са циљем да утврди да ли ће доћи до измештања програма. У почетку он није ни знао да постоји изричита наредба да се изврши прелазак на резервно место рада, али је знао да је сачињен програм рада са резервних места и схватио је да тако нешто мора да нареди генерални директор. Код њега долазили људи из студијске технике, говорили да влада паника међу њима, јер се нису осећали безбедно. То је пренео и [redacted] па је са њим заједно и отишао код оптуженог Милановића. Тада је код Милановића било непријатно. Он је викао, рекао им да нема измештања, и да онај кога је страх може да да отказ и да оде. Лично је сматрао да би прелазак на резервно место рада био добар потез и због психолошких разлога, јер би то деловало умирујуће на људе. У другим контактима са Милановићем, када би причали о измештању он му је говорио да то неће чинити, јер нигде нема услова као у Абердаревој улици. Петнаест дана пре него што је ракетирана зграда РТС-а дошло је до посебног узнемирења јер је СНН изненада изнео своју опрему, напустио зграду, па су тада почеле да круже приче да ће Телевизија бити гађана. Сви су се успаничили па и он сам. Тада је срео Милановића на степеницама, па му је Милановић рекао да се ради о психолошком рату и да ће све бити у реду.

Затим након иступа [redacted] дошло је до узнемирења запослених, па је и након тога заједно са [redacted] ишао код Милановића који је као и првог пута одговорио да нема измештања, да морају да раде пуним капацитетом, јер је рат. У току тог разговора са оптуженим Милановићем први пут је из [redacted] обраћања њему и чуо да постоји наредба о преласку на резрвно место рада, која није извршена и коју је [redacted] помињао Милановићу, док му је Милановић одговорио да остају у Абердаревој и да нема услова за рад на другом месту. Његов последњи сусрет са Милановићем у вези измештања је био када је код њега дошао инжењер из студијске технике [redacted] који је био веома удзнемирен и тражио је од њега да нешто уради, да интервенише да се Телевизија измести. Тада је поново отишао код Милановића, разговарао са њим

пренео му велику узнемиреност и страх људи који више нису желели да раде, али му је Милановић поново исто одговорио, да ако се плаше могу да иду и да узму радну књижицу.
Након ракетирања зграде РТС-а, пред зору га је позвао Милановић и рекао да почне да ради на успостављању услова за емитовање програма са друге локације и рекао му да ће то бити Сава Центар. Програм из студија у Сава Центру је успостављен за време од осам сати, дока је у међувремену видео да је програм РТС-а ишао из Студија Б, што га је изненадило.
Он није ни видео наредбу број 37, а пошто му је предочено да је по Плану одбране и по тој наредби он био технички одговоран за измештање на резервно место рада, одоговорио је да би он свакако поступио по тој наредби, само да је добио.

Сведоци [redacted] и су радили у пословној јединици студијске технике РТС-а, с тим што је [redacted] био руководилац те јединице, у својим исказима су делом потврдили наводе из исказа сведока [redacted] техничког директора и њима директно надређеног.
Обојица су у својим исказима навели да је у студијској техници владало узнемирење, које је понекад прелазило у панику, а све због опасности и очекивања да ће бомбардовати зграду РТС-а. До узнемирења је посебно долазило када би страни новинари ненадано напуштали зграду РТС-а, што се дешавало и у последњој недељи пре ракетирања зграде РТС-а. Сведок [redacted] је своје узнемирење преносио свом претпостављеном сведоку [redacted] а овај техничком директору [redacted]
Сведок [redacted] између осталог навео да је [redacted] преносио расположење запослених, да је предлагао да се ради са неког другог радног места, а [redacted] му је рекао да ће све то пренети генералном директору Милановићу. Када је последњи пут тако са њим разговарао и то неколико дана пре бомбардовања, инсистирао је да се због страха међу људима иселе на неко друго место и рекао му "Милане, лично ћеш носити на души сваког који овде остане, ако не одеш одмах и не инсистираш на исељењу". Након овога [redacted] га је телефоном обавестио да је разговарао са генералним директором Милановићем, да је он рекао да не прихвата идеју о исељењу, те да је рекао да ко не жели да ради може да узме радну књижицу и да иде кући. На главном претресу у свом исказу је објаснио шта је тачно њему [redacted] рекао и како је он то све схватио.
Те критичне ноћи у његовој Пословној јединици је било око 19 људи, а погинуло је њих петоро.
Сматра да је било довољно знакова да постоји опасност да ће зграда РТС-а бити бомбардована, и то пре свега што је у њој било смештено срце Телевизије, мастер, који се није могао изместити, што су сви у иностранству знали, али је било довољно да се људство измести. Његова претпоставка је била да је циљ био управо срце Телевизије, мастер. Затим било је пар индикативних, паничних напуштања зграде од стране страних новинара, који и нису остајали у згради у вечерњим часовима.
Сведок [redacted] је потврдио да је сва своја узнемирења и страхове и узнемирење запослених преносио [redacted] инсистирајући да се нешто предузме око измештања. Како ништа конкретно није предузето, сам је у више наврата покушавао да дође до генералног директора Милановића

и у томе није успео. Када се једном обратио његовој секретарици, она му је казала да је било забрањено да га неко узнемирава и обећала да ће пренети разлоге његовог доласка. Ушла је код њега, после пет секунди се вратила и казала му да је генерални директор рекао да ко неће да ради може да напусти посао и узме радну књижицу.

Критичне ноћи је био у згради РТС-а, задобио лаке телесне повреде, посекотине по глави, и био је сав угруван.

Иначе ни сведок [redacted] и [redacted] су учествовали у изради Плана приправности, нити су знали да су била предвиђена резервна места рада.

Потврдили су да се програм емитовао и за време ваздушне опасности, да је постојало усмено наређење да се програм не прекида.

Суд је извршио увид у два пресека стања у РТС-у која су достављена Савезном министарству за одбрану, Сектору за цивилну одбрану, једно од дана 12.04.1999.године уз извештај од 06.04.1999.године, као и пресек стања од 16.04.1999.године. Оба пресека стања доставио је и потписао помоћник генералног директора [redacted] с тим што је уз први пресек достављен и опширан извештај који су обрадили дипл.инг. [redacted] и [redacted]. Део овог извештаја односио се на уништавање предајника, на стање предајника на терену, затим садржан је и извештај о извршеној мобилизацији у РТС-у, о пребацивању и поседању ратних локација. У вези рада у стационару наведено је да то подразумева већу производњу живог програма – информативних емисија, са смањеним бројем извршилаца те да се ради под психолошким притиском услед сталних претњи НАТО снага уништењу РТС-а и оштећеном емисионом мрежом РТС-а. Дат је пресек услова за рад на резервном месту рада стационара, па је наведено да на резервном месту рада стационара постоје сви техничко-технолошки услови за производњу и емитовање програма РТС-а. Затим да прелазак на резервно место рада подразумева радикално редуковање броја извршилаца с обзиром на смештај и радне просторе. Истакнути су проблеми који би уследили, везани за превоз извршилаца на резервно место рада, за размену програма што би довело до откривања резервног места рада.

У вези ових истакнутих проблема сведоци из Пословне јединице одбране и заштите су истакли да навођење ових проблема није подразумевало да се измештање не може извршити већ само на указивање проблема које је требало решити.

У пресеку стања од 16.04.1999.године дат је извештај о пресеку стања емисионе мреже РТС-а.

Пред судом су саслушани многобројни сведоци, радници РТС-а, међу њима и оштећени који су повређени приликом ракетирања зграде, саслушани у својству сведока, затим руководиоци разних пословних јединица, сектора, па како они нису учествовали у изградњи плана приправности, нису били упућени у активности везане за примену мера приправности, нити имали контакта са генералним директором, оптуженим Милановићем у вези евентуалног измештања из зграде РТС-а, то нема потребе да се њихови искази посебно цитирају.

Већина саслушаних сведока је говорила о атмосфери која је влада у РТС-у, с једне стране, о пожртвованост радника у обављању послова производње и емитовања програма у ратним условима, а са друге стране о сталном страху и

узнемирењу услед могућности да се ракетира и њихова зграда. Говорили су о ситуацијама, када је посебно због анонимних дојава, или пак гласина, долазило до појачане панике, до узнемирења која су се преносила до руководиоца пословних јединица. Слушане су разне конфенренције за штампу званичника НАТО-а, представника цивилне и војне власти западне Европе и Сједињених Америчких Држава, а посебно узнемирење је завладало када је два дана пре ракетирања зграде РТС-а погођена зграда пословног центра "Ушће", где се налазило неколико приватних ТВ станица. Такође је два дана пре зграде РТС-а ракетиран и предајник РТС-а на Иришком венцу.

Несумњиво је из исказа свих саслушаних сведока утврђено да се радило и за време ваздушне опасности, да је постојала усмена наредба да се програм уживо не прекида, што ни оптужени није оспорио.

Несумњиво је да у згради РТС-а није постојало атомско склониште, а да су поједини радници РТС-а спонтано за време ваздушне опасности напуштали зграду и одлазили у Ташмајдански парк. У сваком случају програм се производио тако рећи у несмањеном обиму. Писаног упутства о понашању запослених на радним местима, а за време ваздушне опасности, пре ракетирања зграде РТС-а није било.

У списима предмета постоји упутство које је потписао помоћник генералног директора РТС-а [redacted] датирано дана 27.04.1999.године и односи се на понашање и деловање запослених на радном месту у режији програма у случају дневног објављивања ваздушне опасности. Очигледно је да је ово упутство написано након ракетирања зграде РТС-а, што се закључује из датума писања. Међутим, увидом у ово упутство се види да је у истом наведено, између осталог, да се живе информативне емисије не смеју прекидати ни у ком случају. Овим су свакако потврђени наводи из исказа саслушаних сведока о томе да је и пре ракетирања зграде РТС-а постојала усмена наредба да се живе, информативне емисије не смеју прекидати.

Нико од саслушаних сведока, како у претходном поступку, тако и на главном претресу није изнео ни један податак који би указивао на то да је од било кога добијена званична или полузванична информација, да ће зграда РТС-а бити ракетирана.

Саслушани су и бивши високи званичници Југославије и Републике Србије [redacted], [redacted] који такође такве податке нису изнели.

Сведок [redacted] запослена у студијској техници РТС, као руководилац сектора за контролу и емитовање је у свом исказу осликала расположење радника на начин како је то већина сведока и описала. Истакла је да она ни од кога није чула изричито да ће зграда бити бомбардована, али је то некако наслућивала, то је била њена лична слутња. Она и њени радници се нису плашили, јер да јесу не би радили свој посао, међутим, било је присутно то да су запослени у студијској техници тражили измештање управо због слутњи које су имали, те су се стога и обраћали њиховом техничком директору [redacted] Измештање су тражили од почетка бомбардовања, у више наврата, а посебно су се узнемирили када је гађана зграда ЦК тј. пословни центар Ушће. Потврдила је да није било писаних наредби за напуштање радног места, али им је усмено пренето да се радно место не напушта док то евентуално не каже [redacted] Такође се и она лично усмено обраћала техничком

директору са идејом да се направи рационализација производње програма, чиме би се смањио број људи који би опслуживали производњу програма.

Из исказа сведока [redacted] који је радио на месту генералног секретара РТС-а задужен за правне, кадровске и опште послове утврђено је да он у оквиру свог радног места није учествовао у изради планских аката одбране нити учествовао у доношењу одлука из домена одбране. Објаснио је да је по проглашењу ратног стања, ратна систематизација направљена тако да је уподобљена мирнодобској, тако да су практично сви остали на својим радним местима, а у оквиру радне обавезе, којој наравно нису подлегала мобилисана лица са ратним распоредом. У вези овога извршен је увид у циркуларно писмо које је потписао [redacted] као генерални секретар, од 08.04.1999.године, а које садржи решење генералног директора РТС-а у коме је између осталог наведено да су у циљу повећане ефикасности рада у ратним условима руководиоци пословних јединица обавезни да обезбеде максимално присуство запослених на раду и ефикасно извршавање радних обавеза.

Сведок [redacted] у то време одговорни уредник информативног програма РТС-а, је такође истакао да у оквиру његовог посла није било питање плана одбране РТС-а. За време ратног стања, иако је био одређен за руководиоца мобилног сектора, по наредби генералног директора РТС-а оптуженог Милановића, остао је да ради у Београду. За време ратног стања једине наредбе које је примио биле су везане за одређивање броја људства у сектору информативног програма, као и о потребама интензивирања информативног програма. Није му познато да је постојала усмена, па ни писмена наредба којом је наређено да нико не сме да напушта зграду Телевизије за време ваздушне опасности, да програм не сем да се прекине. Међутим, како радна обавеза није прописивала поступање за време ваздушне опасности, његово лично мишљење је било да се подразумевало да радно место не сме да се напушта за време ваздушне опасности, а није му познат случај да је неко у току емитовања програма за време ваздушне опасности напустио зграду. Оспорио је наводе неких сведока да је он било када враћао људе који су изашли ван зграде за време ваздушне опасности. Није добио никакве информације да ће зграда РТС-а бити ракетирана. Господине [redacted] је приликом полагања венца на место погинулих колега, па потом приликом разговора у удружењу новинара њему рекао да је лично као генерални секретар Међународне федерације новинара добио уверавање од [redacted] а зграда Телевизије неће бити бомбардована. Потврдио је затима да су се њему повремено обраћали запослени из његове службе са питањима зашто се зграда Телевизије не исели, а он им је одговарао да то није у његовој надлежности и понављао им речи генералног директора "ко се плаши може да иде кући". Одговорио је да је и он по некада био уплашен, да је и размишљао о томе да би требало напустити зграду Телевизије, али како су сви били под радном обавезом, закључио је да је његово било да прави програм. О питању напуштања зграде Телевизије није никада разговарао са генералним директором Милановићем, а веровао је да ако дође до неке конкретне опасности да ће о томе бити обавешен и од стране надлежне службе одбране.

Велики број сведока је у својим исказима помињао новинарку [redacted] ен коментар објављен на Телевизији 08.04.1999.године, говорећи о

томе у негативном смислу, као о коментару којим се практично призивао НАТО да гађа зграду РТС-а.

[redacted]е у свом исказу навела да је последњих десет година била уредник спољно-политичке рубрике информативног програма Телевизије Београд. За време ратног стања ни из земље, ни из иностранства није добила никакву информацију да ће зграда РТС-а бити ракетирана. Навела је да је било разних информација, боље речено индикација да се тако нешто може десити, а такве индикације су долазиле и за мостове у Београду и слично, за Сава Центар, за зграду Политике, за Београђанку и друге објекте. Са друге стране како је навела било је тврдњи НАТО-а из Пентагона да РТС није легитимни војни циљ НАТО-а. Познато је да је споран њен коментар од 08.04.1999.године, па је објаснила да је повод за тај коментар била чињеница да је НАТО већ бомбардовао неке капацитете РТС-а. Управо тог дана 08.04.1999. године повод за њен коментар је била изјава [redacted] шефа оружаних снага Француске који је назвао српску Телевизију опасним средством које шири српско мишљење. Затим [redacted] војни потпарол НАТО-а је тражио да му РТС уступи шест сати програма за поруке НАТО алијансе. Сматрала је да РТСа треба да реагује на такве изјаве, па је стога написала свој коментар, који су гледаоци чули и видели. Суштина тог коментара била је у наводима да се у Телевизији ради и ноћу, да се пружају услуге и страним новинарима, те да ако НАТО бомбардује Телевизију неће имати изговора да није знао да у току ноћи има запослених у згради. Након њеног коментара стизала су уверавања из седишта НАТО-а и Пентагона да зграда РТС-а неће бити мета. После бомбардовања зграде радила је у Сава Центру, где је био трећи канал и то током дана, док је увече радила са разних локација за емитовање и то тако да локације нису биле познате новинарима, већ само онима који су те ноћи дежурали.

Сведок [redacted]е, као главни и одговорни уредник информативног програма РТС-а, навео да у ракетирању зграде РТС-а, нико од радника из информативног програма није погинуо, тачније нико од новинара, и то због тога што је погођено "срце" Телевизије тј. Мастер, тако да су настрадали углавном људи из тог дела зграде.

Суд је извршио увид у коментар "Ројтерса" од 08.04.1999.године, који је према изјави сведока [redacted]реаговање на њен коментар у другом Дневнику и на речи из тог коментара "ми смо овде гађајте нас". На почетку тог коментара наведено је да су се политички и војни званичници НАТО-а сукобили око тога да ли алијанса планира да бомбардује српску Телевизију као део ваздушних напада против Југославије. Тако су наведени ставови појединих званичника НАТО-а, па је наведено да је Врховни командант НАТО ескадриле [redacted]назвао српску радио Телевизију инструментом пропаганде и репресије, који шири мржњу и лажи те да је самим тим она легитиман циљ у кампањи НАТО-а. Истовремено је наведено да је [redacted] поручио југословенском председнику[redacted]да ако обезбеди једнако време за западне медијске куће у програму без цензуре тада би његова Телевизија могла постати прихватљиви инструмент јавног информисања. Затим је наведено да је у Паризу француски генерал [redacted] такође рекао да ће НАТО уништити југословенске капацитете за емитовање јер их сматра изузетно опасним инструментом који формира српско јавно мњење. Рекао је да ће уништити њихове предајнике и релејне станице, да циљ нису новинари. Изнет

и део коментара из ударних вечерњих вести, па и део коментара новинарке [redacted] која је рекла "ми имамо само речи, речи су те које вас највише повређују, због тога ће те и пуцати на РТС, нама већи комплимент од тога није потребан". Наведен је и део става генералног секретара НАТО-а [redacted] ојн је рекао да је емитовање програма повезано и за војне релеје које користи армија, те да би тада било у реду сматрати те релеје као војне циљеве, истакнуто је да се НАТО иза затворених врата расправљао о уђуткивању српске Радио Телевизије, као званичном гласу [redacted] Владе, који је затворио све независне медије."Неки савезници сматрају државну Телевизију легитимним циљем, док се други са тим не слажу," наводе разни дипломатски извори, док потпарол НАТО-а [redacted] рекао да Телевизија није циљ, али да виши војни извори НАТО су наговестили да верују да би на крају српска Телевизија била циљ.

На главном претресу суд је саслушао у својству сведока [redacted] у време агресије НАТО-а био Министар за информисање у Влади РС. Овај сведок је навео да у својству Министра за информисање имао је разне активности за време ратног стања, које су се углавном састојале у састанцима са медијима, везано за пропагандни рат који је вођен и који је требало добити. Тачније требало је преко медија се супротставити агресији на нашу земљу. У том смислу равноправно су третирани и приватни и државни медији. Испред РТС-а састанцима су присуствовали [redacted] и [redacted] Са оптуженим Милановићем имао је један састанак и то у кабинету председника Милана Милутиновића. Он лично није имао никаквих информација нити сазнања да је постојала нека наредба да се зграда РТС-а евакуише, нити је био упућен у реализовање било које наредбе везане за безбедност РТС-а. Истакао је да је у то време од утицаја био и политички тренутак, тј. чињеница да његова странка, Радикална странка није имала сарадњу са владајућом странком,нити су били у добрим односима. Сматра да је Милановић имао контакте са другим људима који су били на много значајнијим фукнцијама у земљи, а нису били из Радикалне странке. У вези сарадње са Војском Југославије истакао је да од надлежних у Војсци Југославије није добио било какве информације везане за безбедност РТС-а, па ни других објеката. Никада није присуствовао неком разговору чија је тема била евентуална евакуација зграде РТС-а. Упитан да коментарише неке изјаве из Министарства за информисање објављене за време ратног стања навео је да су сви у земљи знали за претње да ће зграда РТС-а бити бомбардована, јер су сви те претње видели и чули како на Телевизији тако и на интернету и у новинама. То су биле претње исказане на разним конфенренцијама које је НАТО држао. Он лично као Министар није добио информацију да ће зграда РТС-а бити ракетирана. Сигурно је да он није добио никакав податак да ће зграда РТС-а бити бомбардована, нити зна људе који су такав податак добили, а да га нису пренели надлежнима. Да је тако нешто знао, а држао у тајности, био би убица своје рођене мајке, обзиром да је она те ноћи била у згради РТС-а и преживела ракетирања зграде. Истакао је да Влада Републике Србије није имала посебне састанке везане за питање безбедности РТС-а, па ни након информација које су пристизале преко интернета и медија да је РТС могући циљ. Након бомбардовања зграда Телевизије Кошава, Телевизије Пинк, став Министарства за информисање је био да се људи морају чувати, али да мора и даље да се ради. Колико је њему познато за време агресије НАТО-а Влада Републике Србије није издала ни једну наредбу која се односила на РТС.

Како је Влада Републике Србије била оснивач РТС-а, сведок [redacted] одговорио да му је познато да за време рата, надлежност оснивача РТС-а по питањима који се односе на ратно стање се преносе на Војску Југославије. Зграда Владе Републике Србије у којој је он радио евакуисана је 10 до 12 дана након почетка агресије НАТО-а. Не зна тачно на основу које наредбе је то учињено.

У циљу утврђивања евентуалних надлежности Савезног министарства за одбрану по питањима примене мера приправности, мера одбране и заштите за време ратног стања суд је на главном претресу саслушао у својству сведока пуковника [redacted] који је претходно одлуком Савезног Министра за одбрану ослобођен обавезе чувања државне и службене тајне.

Сведок [redacted]е пуковник из сектора за цивилну одбрану Савезног Министарства за одбрану.
У свом исказу је навео да су сви државни органи и правна лица били обавезни да поступе по одлуци Савезне владе о спровођењу мера приправности на основу проглашења ратног стања.
РТС као велики технички систем врши одбрамбене припреме у складу са Законом и са Одлуком о одређивању великих техничким система, одлуком о одређивању предмета од интереса за одбрану. План РТС-а садржи: приправност, мобилизацију, везу и заштиту, осматрање и обавештавање, употребу својих снага, план функционисања мера безбедности. Потврдио је да је план приправности РТС-а урађен у складу са одлуком Савезне владе, а на основу извода који је добијен од подручног органа у Републици Србији. Потврдио је затим да је РТС разрадила 51 меру приправности, у оквиру плана приправности, а урађен је и план мобилизације, план функционисања, а донет је и акт о ратној организацији и систематизацији РТС-а. Направљен је и одбрамбени план измештања делова РТС-а на ратне локације, о којим локацијама решење доноси СМО. 14.10.1997. године подручни орган СМО-а извршио је увид у планска документа и констатовао да су сва стручно урађена, па према томе и План приправности РТС-а.

У вези плана приправности РТС-а који је сачињен у току 1997. године навео је да је тај план сачињен у складу са наведеном одлуком Савезне ваде и у складу са изводима датих мера приправности које се односе на РТС, те су стручне службе РТС разрадиле све предвиђене мере приправности које су се односиле на РТС. Начин на који ће то бити урађено и како ће те мере бити разрађене не подлеже посебној контроли и оцени СМО-а, већ је СМО у току 1997. године извршио преглед мера приправности контролишући да ли су све мере предвиђене за РТС обухваћене и разрађене планом приправности.

Конкретно у вези наредбе 37 из Плана приправности, након што је прегледао ту наредбу и пратећи план разраде те наредбе изјавио је да је то добро урађена наредба и да је из саме наредбе видљиво да је она требало да буде достављена лицима у оквиру РТС-а, што значи никоме ван система РТС-а, уз обавезу да се о спровођењу наредбе обавести и ресорно Министарство информисања Републике Србије. Објаснио је да мера приправности бр. 15 из другог степена приправности наредбе Савезне владе по проглашењу ратног стања је идентична са мером 21 из одлуке Савезне Владе од октобра 1996. године.

У вези начина активирања наредби одговорно је да не постоји посебно упутство за активирање конкретних наредби из Плана приправности РТС-а већ је то требало да буде рађено у оквиру општег упутства о пријему и преношењу наређења. Ради се о ланцу наредби који је кренуо од наредбе Савезне владе преко СМО-а, затим достављен подручним органима и другим државним органима, у конкретном случају подручном органу у Републици Србији, затим одговорном лицу у РТС-у које је примило наређење, и даље када наређење стигне у конкретни орган упознаје се директор и поступа се по наређењу. Конкретно активирање наредби у оквиру плана приправности се врши по временским приоритетима, те је свакако морала бити одмах извршена мобилизација и прелазак на ратне локације. У систему доставе наредбе, оног тренутка када је наредба, уредна са печатом и потписом, достављена надлежном органу, третира се као наредба коју треба извршити и ту се посао војске завршава. У случају да постоји немогућност поступања по наредби потребно је да постоји повратна информација СМО-у да се наредба не може извршити.

Одговорно је да се мера приправности бр. 21 односи на све индустријске и друге производне капацитете тј. субјекте којима се упути, па се стога односила и на РТС, јер је дана 21.03.1996.године Савезно министарство за одбрану – Подручни орган у Републици Србији под бројем Дт.804-1/4/96-04-1 доставило преглед мера приправности које се односе на ЈП РТС, међу којим мерама је и била мера број 21. Објаснио је да је сврха дислокације обезбеђивање производње са другог места, смањивање обима ангажовања у циљу смањивања угрожености или обезбеђивања минималних услова за рад. Познато му је да су за време ратног стања неки производни капацитети дислоцирани управо примењујући наредбу 21 односно бр. 15, али да су дислоцирани делови капацитета, јер је било немогуће премештати зграде. Одговорно је да је надлежност генералног директора РТС-а по питању активирања наредбе бр. 37 била таква да је он могао или да је реализује или да је промени, али да је у сваком случају морао да регулише питање те мере.

У вези наређених мера приправности по објављивању ратног стања потврдио је да је наређење о предузимању мера приправности преузео овлашћени радник РТС-а у СМО-у подручном органу у РС дана 24.03.1999.године и дана 26.03.1999.године, након проглашења ратног стања. О спровођењу наређених мера приправности достављен је извештај подручном органу, већ 26.03.1999.године, који се односио на план мобилизације и на мере везане за распоред на ратној локацији. У извештају није наведено које су појединачно радње предузете, већ је само у пар реченица наведено да је поступљено по наређењу Савезне Владе. Затим је потврдио да су достављени извештаји 06.04.1999. и 12.04.1999.године, чији садржај је већ напред наведен у овој пресуди.

У вези наређења Савезне Владе о предузимању мера приправности које је преко подручног органа СМО-а достављено РТС-у дана 26.03.1999.године, истакао је да је у том наређењу дошло до пренумеризације у односу на преглед мера приправности који је РТС-у достављен у марту месецу 1996. године. Ово једноставно због тога што наређењем Савезне владе након проглашења ратног стања нису одређене све предвиђене мере приправности, већ су неке

446/01

изостављене, те је тако дошло до пренумеризације. Истакао је да је СМО био заинтересован највише за измештање на ратне локације. Објаснио је да се мора правити разлика између ратне локације и места рада и у случају РТС-а ратна локација се одређује ван Београда и није локација за стационар. Резервно место рада је ствар унутрашње организације и функционисања сваког појединачног органа. Ако су резервна места у оквиру објеката са којима орган располаже, онда су они у надлежности тог органа. Уколико има захтева за објектима ван тога, онда је тај орган дужан да уз сарадњу са другим државним органом у овом случају са СМО види да ли је могуће тај објекат користити. Резервна места рада су елементи плана унутрашње организације сваког појединог органа и односе се на комплетан систем рада Органа тј. предузећа, унутрашњих правилника, аката и систематизације у рату. Питања која су прелазила оквир унутрашње организације и функционисања појединачних органа су била питања везана за војне обвезнике, мобилизација, прелазак на ратне локације, енергетска питања.

Нико од надлежних из РТС-а га није обавестио о томе да нека од наредби у РТС-у се не спроводи, па ни наредба бр. 37. За време ратног стања био је начелник одељења за оперативно планске послове при сектору за цивилну одбрану Савезног Министарства за одбрану. У оквиру РТС-а сарађивао је са [redacted] и [redacted] и то у оквиру проблематике мобилизације, попуне војним обвезницима, ратним локацијама.

Он лично није добио никакву дојаву да ће зграда Телевизије бити гађана, а сећа је једног телефонског разговора са [redacted] када му је он спомињао нешто у вези страних новинара, и сигурно је да се није изјашњавао о томе да ли је потребно да се измести РТС или не, али је могуће да је у разговору са [redacted] ако му је он причао о евентуалним дојавама рекао њему да изађу, мислећи да напусте зграду и да се понашају у складу са проценом ситуације.

Објаснио је да су у оквиру службе обавештавања и осматрања СМО-а пристизале информације о осматрању ваздушног простора, давани су сигнали за ваздушну опасност, али није добијен ни један податак да ће конкретно неки циљ бити гађан.

У ноћи када је гађан РТС дат је сигнал за ваздушну опасност за целу земљу и то у 22,15 часова и трајао је ујутру до 06,00 часова.

Упитан да ли му је познато под којим околностима је измештено људство из зграде Пословни центар Ушће, бивши ЦК, из РТС Нови Сад, из Генерал штаба одговорио је да је то учињено у оквиру појединачних планова приправности.

Вршећи анализу свих изведних доказа, међусобно повезујући изведене доказе, ценећи их и у вези са одбраном оптуженог, овај суд је несумњиво утврдио следеће:

Оптужени [redacted] је као генерални директор Јавног предузећа Радио Телевизије Србије био одговорно лице и према наведеном Правилнику о одбрани и заштити РТС-а имао одређена права, обавезе и одговорности. Како је то већ напред описано, према члану 16 тач.4 овог

Правилника његова обавеза је између осталог била и да обезбеђује спровођење одлука и наређења председника Републике и Владе Србије и других надлежних органа и организација ДПЗ-а, друштвено политичке заједнице.

Несумњиво је да Правилник о одбрани и заштити РТС-а садржи прописе о заштитним мерама који у ширем смислу регулишу питање одбране и заштите, како везано за припреме у миру, тако и за случај непосредне ратне опасности, затим у рату и другим ванредним приликама, како је то и наведено у уводним одредбама овог Правилника, а које је суд прибавио приликом извршеног увиђања. Несумњиво је да је циљ прописа из наведеног Правилника управо обезбеђење заштите живота и тела људи у случају ратне опасности, када је неопходно поступати по наређењима органа надлежних за доношење одлука и наређења у ратном стању, а који орган је свакако Савезна влада Републике Југославије. Стога се закључује да у друге надлежне органе из чл. 16 тач.4 свакако спада и Савезна влада РЈ, а да је оптужени [redacted] био дужан да обезбеди спровођење одлуке и наређења Савезне владе.

Након одлуке Савезне владе о проглашењу ратног стања, РТС-у је, са ознаком да је за директора, дана 26.03.1999.године преко Савезног министарства за одбрану – подручног органа у Републици Србији, достављено Наређење Савезне владе о предузимању мера приправности на територији Савезне Републике Југославије од 25.03.1999.године. Ово наређење је у СМО-у – подручном органу у Републици Србији заведено под бројем Дт.800-4-1/99-04-1. Овим наређењем је наређено предузимање одређених мера приправности из првог, другог и трећег степена, које су све побројане у овом наређењу. У оквиру мера приправности из другог степена под тачком 15 је наређена и мера стратешке и локалне предислокације одређених индустријских и других производних капацитета и репродукционог материјала и прелазак на производњу на новим локацијама и капацитетима, па како је то у предњем делу ове пресуде већ детаљно објашњено, ова мера је већ била обухваћена Планом приправности РТС-а у оквиру комплетног Плана одбране РТС-а, јер је већ на основу претходних одлука Савезне владе из 1995. године, међу многим другим мерама приправности и ова мера била наређена, као мера која ће се у случају ратног стања односити на систем РТС-а. Ова мера приправности, како је то већ напред утврђено, је у оквиру Плана приправности била конкретизована и операционализована наредбом бр.37 и тако у оквиру сета наредби из Плана приправности била спремна за реализацију, у случају да примена те мере буде наређена.

Оптужени Милановић, као одговорно лице, генерални директор, није дозволио да се активира та наредба бр. 37, па тако у ствари није дозволио да се спроведе једна од наређених мера приправности из наведеног наређења Савезне Владе о предузимању мера приправности. Управо на тај начин, оптужени Милановић није поступио по прописима из Правилника о одбрани и заштити, јер није у потпуности обезбедио спровођење наређења Савезне владе. Несумњиво је да је члан 16 Правилника о одбрани и заштити обавезивао оптуженог да поступи по наређењу Савезне владе и несумњиво је да је Савезна влада Републике Југославије један од "других надлежних органа" који се спомињу у тачки 4 члана 16 Правилника о одбрани и заштити, јер у случају рата Савезна влада доноси одлуке, које спроводи и прослеђује преко Савезног

министарства за одбрану – подручних органа у Републикама, а у овом случају у Републици Србији.

Несумњиво је да се наређена мера приправности којем је требало извршити предислокацију производних капацитета односила на РТС, у овом случају на Радио Телевизију Београд и подразумевала је прелазак на резервно место рада. У овој пресуди је јасно објашњено да су надлежни из Пословне јединице за одбрану и заштиту, у сарадњи са Савезним министарством за одбрану јасно утврдили да се ова мера приправности односи и на РТС, с тим што је из исказа сведока утврђено да се могла применити само у односу на Радио Телевизију Београд, јер телевизије у Новом Саду и Приштини нису имале предвиђене капацитете за резервна места рада.
Несумњиво је утврђено да се овом мером приправности подразумевало да се производња и емитовање програма обавља са резервног места рада и да је то практично значило да се зграда РТС-а у Београду која се налазила у Абердаревој улици, делом излази и на Таковску улицу, потпуно испразни од људи, да се по потреби измести и део потребне опреме и започне емитовање радио и ТВ програма са резервног места рада, које је према Плану приправности предвиђено да буде у згради у Кошутњаку. Већ је напред наведено да је израђен и детаљан план преласка на резервно место рада, те да је за то било потребно неколико сати да се у потпуности пређе на резервно место рада у Кошутњаку. Такође су била обезбеђења и друга резервна места рада, ако се укаже потреба за даљу промену резервног места рада .

Несумњиво је из напред изведених доказа утврђено да су надлежни из Пословне јединице одбране и заштите, те помоћник генералног директора [redacted] надлежан за послове одбране и заштите, упорно инсистирали код оптуженог да се спроведе и наведена мера приправности, те да оптужени Милановић није дозволио спровођење те мере, јер није дозволио да се изврши наредба бр. 37 из Плана приправности. Несумњиво је да је оптужени Милановић одмах по добијању наведеног наређења Савезне владе био упознат са свим мерама приправности које су наређене, јер га је са тим упознао сведок [redacted] Оптужени је усмено одобрио спровођење свих мера приправности, осим наведене мере приправности, која је значила прелазак на резервно место рада.
Несумњиво је утврђено из свих изведених доказа, исказа саслушаних сведока, те из саме одбране оптуженог да је само оптужени Милановић могао одобрити извршење наведене мере приправности, јер то произилази из навода Правилника о одбрани и заштити, из својства оптуженог као генералног директора, као и из чињенице да је сам оптужени у деловима своје одбране тврдио да је он могао све да забрани, па и спровођење мере приправности. Несумњиво је да се радило о наређењу које је под околностима објављеног ратног стања требало извршити. Тога су били свесни сви из пословне јединице одбране и заштите, па и поред личних процена које су имали о целисходности преласка на резервно место рада, сматрали су да нико од њих није надлежан да врши такве процене, већ да се свако наређење мора извршити. Управо због немогућности да у потпуности издејствују спровођење наређења Савезне владе, желећи свакако са себе са скину одговорност, надлежни из пословне јединице за одбрану и заштиту су у сачинили службену белешку која је анализирана у овој пресуди и у чију аутентичност суд у потпуности верује.

Под условима који су описани у овој пресуди, а како је утврђено из исказа наведених сведока производио се и емитовао програм из стационара, уз описани страх и узнемирење запослених.

Када је дана 23.04.1999.године у 02,06 часова објекат Радио Телевизије Београд ракетиран на описани начин, у згради РТС-а налазило се око 120 људи. Погинуло је 16 радника РТС-а, двоје је задобило тешке телесне повреде, а 17 лаке телесне повреде, како је све то наведено у изреци ове пресуде.

Због свега напред наведеног се закључује да управо због тога што оптужени Милановић није поступио по наведеном наређењу Савезне владе, те тако није поступио по описаним прописима из Правилника о одбрани и заштити који су га обавезивали на поступање по наређењу Савезне владе и дошло је до тога да приликом ракетирања зграде РТС наступи смрт 16 лица, и дође до тешког и лаког телесног повређивања других наведених лица.

У односу на основно дело, оптужени је био свестан да је одбијајући да у потпуности спроведе наређење Савезне владе, поступао противно прописима из Правилника о одбрни и заштити, па тако је био свестан да услед тога може наступити опасност за живот људи, свестан да се ради о месту где се окупља већи број људи, па је тако на наступање описане опасности и пристао. Ово све стога што је несумњиво утврђено да је оптужени био свестан да се ради о наређењу које је у потпуности морао да изврши, јер је и по својствима генералног директора то знао, био упознат са наређењима, био упозорен од својих службеника више пута да наређења мора у потпуности извршити, па је ценећи околности већ наведене у вези проглашеног ратног стања био свестан да услед његовог нечињења може наступити опасност за живот људи, па је тако на описану опасност и пристао, поступајући тако у границама евентуалног умишљања.

Оптужени Милановић је заиста био свестан да је опасност за живот људи непосредна и стварна, јер су углавном сви напред наведени, саслушани сведоци, говорили о постојању те опасности, о томе да се и очекивало да ће НАТО да гађа зграду РТС-а, да су о томе постојале разне информације, чак и полемике међу званичницима НАТО-а и представницима чланица НАТО-а, а о чему се изјашњавао и тадашњи Министар информисања у влади Републике Србије, [redacted] Надаље, када је НАТО гађао пословни центар Ушће, где је било смештено неколико ТВ станица, то је већ могао бити знак оптуженом Милановићу о стварној опасности, па како је то било два дана пре ракетирања зграде РТС-а, имао је времена да бар у та два дана промени своју одлуку и поступи по наређењу Савезне владе. Ово све тим пре што је узнемирење међу запосленима у РТС-у после ракетирања пословног центра Ушће, бивше зграде Централног комитета, било веома изражено. Поред свих упорних инсистирања стручних лица из пословне јединице за одбрану и заштиту да се приступи спровођењу и те мере приправности, оптужени Милановић је био упоран у својој одлуци да се не прелази на резервно место рада.

Код описане опасности за живот и тело људи, оптужени Милановић је ценећи услове насталог ратног стања, начин вршења напада, искључиво

ракетирањем из ваздуха, прецизним гађањем објеката, могао очекивати да ће у случају ракетирања зграде РТС-а, у којој је несумњиво увек био већи број људи, доћи до погибије више лица и тешког и лаког телесног повређивања лица, те тако и био свестан да услед његовог наведеног нечињења може наступити описана тежа последица, тј. смрт више лица, али је очигледно олако држао да таква последица неће наступити. Тако је у односу на наступелу тешку последицу оптужени поступао из нехата.

Вршећи правну анализу напред утврђеног чињеничног стања несумњиво се закључује да се у описаним недозвољеним радњама оптуженог Милановић Драгољуба стичу сви субјективни и објективни елементи који чине биће кривичног дела тешког дела против опште сигурности из чл. 194 ст. 2 у вези са чл. 187 ст. 2 и 3 КЗ РС.

Не може се прихватити одбрана оптуженог Милановића у делу где је тврдио да никако није могао очекивати да ће НАТО гађати зграду Телевизије, јер то није легитимни војни циљ и зато што се налази у центру града, окружена школама, стамбеним зградама, црквом, поштом, а да насупрот томе одлазак на резервно место рада у Кошутњак би значио излагање већој опасности. О извесности да ће зграда РТС-а бити гађана је било речи у овој пресуди, и битан је овде и коментарРојтерса на коментар [redacted] сви други извештаји везани за такву могућност, док је са друге стране, ценећи циљеве НАТО-а, сасвим било јасно да се не поштује међународно хуманитарно право.

Тако на пример 12.04.1999.године извршен је напад на цивилни путнички воз у Грделичкој клисури, када је погинуло преко 10 цивила, повређен већи број људи. 14.04.1999.године извршен је напад на конвој у Ђаковици када је погинуло око 75 цивила, а повређено више од стотину.
21.04.1999.године био напад на избеглички логор у Ђаковици када је погинуло 5 цивила, више њих повређено.

Тачно је да у историји ратовања, па ни у другом светском рату није на овај начин гађана ни једна медијска кућа. Јасно је да је НАТО у току агресије на Југославију повредио међународно јавно право, међународно хуманитарно право и укупни међународно правни поредак.
Конкретно у случају ракетирања зграде Радио Телевизије Србије, у којој су се искључиво налазила цивилна лица, распоређена по основу радне обавезе,што је све било познато одговорнима из НАТО-а, повређен је члан 52 протокола 1 из Женевске конвенције, који говори о заштити цивилних објеката, јер ни на који начин, па ни тумачењем члана 52 додатног протокола 1 зграда Радио Телевизије Србије није могла бити проглашена за војни циљ, чиме су прекршени ратни закони и обичаји.

Тврдња оптуженог Милановића да би већа опасност постојала преласком на резервно место рада у Кошутњак, такође је неоснована, јер из свих изјава званичника НАТО-а и представника земаља чланица НАТО-а а које су у великој мери изнете и у наведеном коментару Ројтерса, било је сасвим јасно да је циљ НАТО-а било уништење српске радио телевизије, као званичног гласа и инструмента [redacted] који је затворио све независне медије. Очигледно је да циљ НАТО-а није био да се убије што више цивила, већ да се

уништи зграда и најбитнија техника РТС-а тј. мастер у стационару, што је прецизно и учињено, како је то лепо објаснио један од саслушаних сведока, [redacted] Са друге стране, како се јасно закључује из наредбе бр. 37 основни циљ ове наредбе тј. мере приправности, која је операционализована овом наредбом је био да се преласком на резервно место рада заштите животи људи, а не техника.

Не може се прихватити ни део одбране оптуженог да се ради о политичком суђењу, о срамном и бесмисленом поступку и о чињеници да се овим поступком жртва проглашава за кривца, како је то у свом сведочењу навео и сведок [redacted] бивши председник Савезне Републике Југославије. Кривична одговорност оптуженог Милановића је јасно ограничена бићем кривичног дела за које је оглашен кривим овом пресудом, што не амнестира НАТО за учињени злочин.

Не могу се прихватити ни наводи из одбране оптуженог везано за оспоравање, постојање наредбе бр. 37, што оптужени није чинио на почетку своје одбране у претходном поступку, да би како се кривични поступак примицао крају доводио у сумњу аутентичност наведене наредбе. Овај суд се свим изведеним доказима, како писаним тако и усменим уверио у веродостојност наредбе бр. 37 која суду није могла бити достављена у оригиналу, јер се и не налази у Плану приправности и једина је наредба која недостаје од 50 наредби из Плана приправности. Сасвим је прихватљиво објашњење саслушаног сведока [redacted] и других сведока да је та наредба била код сведока [redacted] тренутка када је могућност њеног активирања доведена у сумњу, да је остала код овог сведока и изгорела у документацији у догађајима од 05.10.2000.године.То што је та наредба очигледно мимо прописа била код сведока [redacted] акле чувана ван касе у којој се чувају документа из Плана одбране и Плана приправности, није од утицаја на утврђивање аутентичности ове наредбе. Сви саслушани сведоци су до детаља објаснили околности под којима је наредба израђена, околности под којима се она нашла код сведока [redacted] тако је суд у потпуности прихватио као истините та објашњења. Затим, та наредба бр. 37 је служила само да се омогући ефикасно спровођење наређене мере приправности о предислокацији производних капацитета Радио Телевизије Београд и важно је било утврдити да ли се та мера приправности односила на РТС. Из прегледа извода мера приправности које предузимају велики технички системи, који је достављен РТС-у, несумњиво се закључује да се и та мера приправности, нумерисана под бројем 21 у другом степену приправности, односи на производно пословни систем РТС-а. То што се види, како је то утврђено и на увиђају, а и из документације у списима предмета да је у овом табеларном прегледу мера приправности, који је достављен РТС-у још 1996. године у табели за други степен приправности очигледно бр. 30 преправљен у бр. 33, није од утицаја на утврђивање веродостојности овог документа, јер је он и у оригиналу који се чува у збирци докумената РТС-а, у сефу, такав да се јасно види да је дошло до преправке бр. 30 у бр. 33. Када се погледа у одлуку Савезне владе од 05.10.1995. године у којој су и набројане мере приправности јасно се види да се мера 30 из другог степена приправности не може односити на РТС јер говори о мерама из области монетарно кредитне политике, система

финансирања, док је мера 33 применљива на систем РТС-а, што указује на очигледну омашку у куцању.

Не може се прихватити ни навод из одбране оптуженог Милановића да се мера предислокације производних капацитета није односила на РТС тј. зграду РТ Београд, јер је била супротна нареёеној мери о интензивирању информативно пропагандне делатности, као и навод његове одбране да је мера предислокације извршена делимичном мобилизацијом и одласком дела запослених на ратне локације. Ово све апсолутно није прихватљиво јер је из исказа саслушаних сведока као и из исказа сведока пуковника [redacted] несумњиво је утврђено да се морају разликовати ратне локације од резервног места рада, те да су ратне локације које су одређивале распоред ратних локација били у надлежности Војске Југославије, док је одређивање резервног места рада било у искључивој надлежности РТС-а. Затим пуковник [redacted] је у свему потврдио да је наредба бр. 37 добро урађена, у смислу да представља добру операционализацију тј. разраду мере приправности о извршавању стратешке и локалне предислокације одређених индустријских и других производних капацитета, па како је ова наредба била и предмет контроле и других надлежних комисија Савезног министарства за одбрану још давно пре почетка агресије, када је урађен План приправности, то се несумњиво закључује да се ова наређена мера приправности управо односила искључиво на измештање на резервно место рада, и да се односила на РТС.

Што се тиче поступања по мери приправности о интензивирању информативно-пропагандних делатности, по њој је очигледно било поступљено, али је то могло бити учињено и са резервног места рада, поготово ако је циљ информативне пропагандне делатности био искључиво одбрана земље.

Како се то види из подсетника генералног директора Радио Телевизије Србије, као извршиоца мера приправности, који се налази у Плану приправности, По потреби генерални директор је могао предложити укидање појединих мера и увођење нових, а све ради брзог и ефикасног предузимања наређених мера, за квалитетно функционисање РТС-а у условима непосредне ратне опасности и рата. Овакав захтев оптужени Милановић није учинио, нити је пак дао налог да се то учини. Једноставно оптужени Милановић, како то из његове одбране произилази, није ни у једном тренутку помислио да изврши то спорно наређење.

Опште је познато, а што су потврдили и саслушани сведоци, да је након ракетирања, после пар сати, започело емитовање програма РТС-а са једног од резервних места рада.

У доказном поступку суд је одбио више предлога како пуномоћника оштећених, тако и браниоца оптуженог, па су тако одбијени предлози пуномоћника оштећених адвоката [redacted] да се као сведок саслуша [redacted], генерални секретар Међународне федерације новинара са седиштем у Бриселу, да се прибави видео-запис Дневника РТС-а од 23.04.1999.године који је био одмах након бомбардовања, као и предлог браниоца оптуженог да се саслуша као сведок [redacted]. Ове предлоге суд је одбио као потпуно сувишне, без утицаја на чињенично стање. Затим су одбијени предлози

453/64

пуномоћника оштећених, Слободана Шишића да се на главном претресу саслушају сведоци [redacted] пуномоћник оштећених [redacted] и то углавном на околности везане за чињенице о постојању поузданих информација да ће зграда РТС-а бити гађана, као и предлог да се од Службе државне безбедности прибави извештај да ли је ова Служба располагала податком да ће и када ће зграда РТС-а бити ракетирана, сведок [redacted] помоћник директора [redacted] на околности исказа сведока [redacted] и [redacted] као командант Градског штаба цивилне одбране, и предлог браниоца да се изврши суочење између сведока, радника Пословне јединице одбране и заштите, а потписника службене белешке од 02.04.1999.године, а на околности везане за разговоре које су они имали са генералним директором и на разлике у њиховим исказима у вези начина примања наредби и њиховог активирања. Ове предлоге суд је одбио ценећи да се делом, као и претходни одбијени предлози, односе на утврђивање чињеница које нису предмет оптужбе, а суочење наведених сведока суд је нашао непотребним јер у њиховим исказима нема таквих контрадикторности због којих би они морали бити суочени.

Затим суд је одбио предлоге пуномоћника оштећених адвоката Боривоја Боровића да се у доказном поступку саслушају као сведоци тадашњи председник Савезне владе [redacted], генерал [redacted], а на околности преношења наредби од врховног команданта Војске Југославије, [redacted] главног креатора свих догађаја, који је евентуално могао да нареди оптуженом Милановићу шта и како да ради, као и предлог браниоца оптуженог да се саслуша и тадашњи подпредседник владе [redacted] као и Савезни министар за инфомисање [redacted] ао и сам адвокат Боровић који је у то време био подпредседник странке, а на исте околности из речи пуномоћника. Ови предлози су одбијени, јер је пре свега из изведених доказа, посебно из исказа саслушаног сведока пуковника [redacted], те сведока [redacted] и других сведока из пословне јединице за одбрану и заштиту утврђене све околности битне за утврђивање чињеничног стања у овом поступку, а посебно ценећи утврђену чињеницу да је једино оптужени Милановић био надлежан за доношење одлука о спровођењу наређене мере приправности, јер је пуковник [redacted] у свом исказу био изричит да Војска није била надлежна за доношење такве одлуке, већ да је све што је везано за резервно место рада било у надлежности конкретних пословно производних система, у конкретном случају РТС.

Затим је одбијен предлог браниоца оптуженог, да се прибави оригинал извода мера приправности које предузимају велики технички системи од интереса за одбрану земље који је достављен РТС 21.03.1996.године, јер како је тврдио бранилац у својој речи јасно се види на изводу који се налази у фотокопији у истражним списима, да је на овој фотокопији број 21 преправљен те да је у рукопису дописан текст "ова мера се реализује наредбом бр. 37 Плана приправности РТС-а", док је у другом примерку овог прегледа мера јасно види да је број 30 преправљен у бр. 33 у рубрици која се односи на мере из другог степена приправности. Суд је одбио овај предлог, јер је на несумњив начин

утврђена веродостојност наведеног документа, како је то све већ објашњено у овој пресуди. Како су у истражном поступку прибављене фотокопије докумената, а да исте нису имале печат којим се оверава да су верне оригиналу, суд је и тражио преко генералног директора РТС-а да се поново доставе сва документа са печатком који гарантује да су верна оригиналу, а касније је на инсистирање одбране извршен увиђај дана 22.05.2002. године, ком увиђају је присуствовао поред председника већа, оптужени и његов бранилац. Приликом тог увиђаја је констатовано да сва документа која се налазе у сефу РТС-а у пословној згради у Кошутању, у Пословној јединици одбране и заштите су идентична са овереним фотокопијама које су достављене суду, а посебно је констатовано да је извршен увид у оригинал наведених прегледа мера приправности. За преправку тачке 30 и тачку 33 већ је напред дато образложење у овој пресуди, а у вези навода одбране да је на примерку који се налази у истражним списима под бројем 2/34 јасно да је на том примерку дописиван наведени текст руком и да је број 21 преправљен, суд је утврдио да је тачно да је на фотокопији овог документа у истражним списима дописиван текст руком, као што је дописиван и на неким другим документима, из истражних списа као на пример на одлуци о мерама приправности, те да је тачно да број 21 није праправљен, већ умрљан и то вероватно од црне оловке којом је дописиван текст на фотокопији. Несумњиво је да је текст који је дописан објашњење које је неко констатовао на фотокопији и то је могао учинити било ко, ко је разматрао списе предмета или пак неко ко је доставио та документа истражном судији. Међутим, то заиста није од утицаја на утврђено чињенично стање и не доводи у сумњу веродостојност наведеног документа, све тим пре што је суд заиста учинио све да се увери у веродостојност ових докумената.

Суд је одбио и предлог одбране да се поново на главном претресу саслушају већ саслушани сведоци на главном претресу [redacted] [redacted] и [redacted], а на околности сачињавања службене белешке од 02.04.1999. године, обзиром да је сведок [redacted] изјавила да је радила у дневној смена на службеној белешци је наведено да је написана у 21,00 час, и сведоци су тврдили да је откуцала [redacted] Овај предлог је одбијен због тога што су сви наведени сведоци категорично тврдили да је белешку откуцала сведок [redacted] која у свом исказу се није посебно сетила тог детаља, али је рекла да ако то тако сведоци наводе да је онда она то и урадила, јер је повремено куцала разне белешке. Навела је да је радила у дневној смени која је била до 19,00 часова, па то што је белешка куцана у 21,00 час, не може бити од битног утицаја и доводити у сумњу веродостојност исказа сведока, јер је сасвим логично да је сведок [redacted] могла остати на послу и дуже, а ово све тим пре што је наведена службена белешка предочена, што је она исту прочитала, и након тога рекла да прихвата тврдње наведених сведока да је она откуцала ту белешку, јер је то тако и могло бити. Стога би поновно саслушање наведених сведока било сувишно, као и њихово саслушање на друге околности које су све детаљно описали у својим исказима.

Одбијен је и предлог браниоца да се прибави снимак саслушања сведока [redacted] пред Хашким трибуналом, јер је овај сведок у свом исказу говорио и о бомбардовању РТС-а и о томе да је бомбардовање наредио [redacted] о искључиво цивилни циљ како је то у својој речи навео бранилац. И овај предлог је одбијен зато што пре свега превазилази чињенице које је требало

утврдити везано за биће кривичног дела које се оптуженом ставља на терет оптужницом ОЈТ-а.

Одбијен је предлог пуномоћника оштећених [redacted]на, да се прибави упутство Савезне владе о поступању за време ваздушне опасности, јер је пре свега упутство опште познате садржине које је у свом исказу навео и сведок пуковни[redacted], упутство које се односило на све грађане земље и које није од утицаја на утврђено чињенично стање у овој кривично правној ствари.

Одбијен је и предлог истог пуномоћника да се као сведок саслуша [redacted], јер њихови искази не би били од утицаја на утврђено чињенично стање, посебно исказ сведока [redacted] на околности да ли је зграду напустила јер је имала информацију да ће бити ракетирана те ноћи и што је категорично негирао у свом исказу сведок[redacted]ен отац, који је био присутан када је она изашла из зграде. Одбијен је и предлог одбране да се у својству сведока саслуша [redacted]г, помоћник директора [redacted] јер је исказом сведока [redacted] исказом других сведока у овом поступку чињенично стање учињено неспорним везано за рад техничке службе, те би саслушањем овог сведока као и осталих предложених сведока чије је саслушање одбијено кривични поступак се само непотребно одуговлачио.

На овом месту суд истиче да је у односу на оптужницу ОЈТ-а извршена незнатна корекција описа чињеничног стања датог у оптужници, а која је учињена искључиво у циљу прецизности и јасноће навода из оптужнице, пре свега да би се појаснила суштина наведеног наређења Савезне владе о предузимању мера приправности на територији СРЈ од 25.03.1999.године и начин спровођења овог наређења. Затим, како је у оптужници изостављена одредба прописа по коме оптужени није поступио, а ради се о бланкетном делу то је суд у изреци пресуде додао одредбу прописа. Учињене измене у односу на оптужни акт Окружног јавног тужиоца, су такве да не повређују идентитет оптужног акта.

Одлучујући о кривичној одговорности оптуженог [redacted] 139 ст. 1 тач. 1 и 3 за кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из чл. 139 ст. 1 тач. 1 и 3 КЗ РС, овај суд је ценио све изведене доказе, повезујући их са одбраном оптуженог и утврдио чињенично стање ближе описано у изреци ове пресуде.

Ценећи пре свега одбрану оптуженог [redacted] утврђено је да он није оспорио да је у наведеном периоду у изреци ове пресуде одобрио да се новац у страној валути чува у благајни или сефу РТС-а, те да је у том смислу службеницама из девизног сектора дао такво мишљење, те да је то и написао на допису који му је доставила [redacted]а. У овом делу одбрана оптуженог је у свему прихваћена јер је поткрепљена и изведеним доказима.

Несумњиво из исказа саслушаних сведока и писмене документације тј. решењем Народне банке Југославије утврђено је да је у наведеном периоду РТС добио дозволу од НБЈ да може вршити наплату услуга у ефективном страном новцу. Затим је несумњиво из исказа саслушаних сведока, одбране оптуженог,

писаних доказа и налаза и мишљења судског вештака [redacted] ЈП РТС је сходно Закону о девизном пословању био у обавези да наплаћене услуге у девизним средствима уплати на девизни жиро-рачун код овлашћене банке, а да претходно НБЈ достави све фактуре о наплати.

Из исказа саслушаних сведока [redacted] и [redacted] утврђено је да се противно прописима радило по налогу оптуженог Милановића.

Сведок [redacted] је у наведеном периоду радила као руководилац пословне јединице увоз-извоз у РТС-у и сведок [redacted] обављала послове контроле обрачуна службених путовања у иностранство, наплату од страних извештача, контролу у девизној служби. Сагласно су у својим исказима навеле да су од почетка бомбардовања, од марта 1999.године од генералног директора [redacted] добили писмену наредбу да се наплаћена девизна средства у готовини предају девизној благајни, што значи да се не полажу у банку, те да се како је то објаснила сведок [redacted] у вези тога примерак фактуре не доставља финансијској служби и књиговодству РТС-а, а да се сачини књига у којој ће се водити евиденција колико је наплаћено девизних средстава. Обе су потврдиле да је та писмена наредба изгорела у документацији која је изгорела у догађајима од 05.10.2000.године. [redacted] је у свом исказу навела да је сведоку [redacted] показала тај допис генералног директора. Тада су истакле да су на основу тог наређења генералног директора слале месечни извештај Народној банци Југославије који се налази у списима предмета, где је уписивано да није било девизне наплате у готовини, и те извештаје је у својству руководиоца пословне јединице потписивала сведок [redacted] Она је навела да је мислила да је генерални директор имао по статуту посебно овлашћење да у ванредним приликама, у конкретном случају везано за бомбардовање изда такав налог, а све са циљем да би се обезбедила девизна средства за службено путовање у иностранство и за хитну куповину опреме. Она никада лично није контактирала са генералним директором [redacted]

Сведок [redacted] је још у свом исказу навела да је дана 30.03.1999.године упутила допис генералном директору Милановићу. У допису од 30.03.1999.године она је хтела да тражи мишљење лично за себе од генералног директора, јер је хтела да она има лично писемни налог да паре оставља у благајну, јер није хтела да преузима никакву одговорност. Након дописа од 30.03.1999. године, на ком јој је генерални директор руком дописао налог, добила је сеф који је стајао у благајни и у коме је чувала девизе. Тврдила је да овакав начин пословања није за циљ имао да се избегне плаћање пореза већ да се омогући коришћење девизних средстава за потребе РТС-а.

Суд је извршио увид у допис од 30.03.1999.године упућен из девизне службе од стране сведока [redacted] генералном директору РТС-а, у овом допису се види да она моли за савет шта да уради, обзиром да за службена путовања нема исплате, а да по посебно донетом Закону наређено да се све наплате у кешу све полажу пословној банци. Навела је да постоје две могућности, једна је да се наплата у кешу од услуга странцима запримн, али да се не књижи кроз благајну, већ да се чува у сефу народне одбране и друга

457/64

могућност да се девизе положе банци без права подизања. На крају је наведено "молим за упутство како да поступим".

На дну овог дописа руком је дописано да паре могу да се чувају у благајни или сефу, са потписом [redacted]рагољуба Милановића, што оптужени у својој одбрани није оспорио.

Сведоци [redacted] и [redacted] службеници пословне јединице увоз-извоз су у својим исказима потврдиле да су од 30.03.1999.године по налогу руководиоца пословне јединице [redacted] фактурисања наплата услуга за кеш у девизама вршиле тако што више нису један примерак фактуре достављале финансијској служби РТС-а. То је био усмени налог и на њихово питање [redacted]м је објаснила да је то наредио генерални директор РТС-а, оптужени Милановић. Тражиле су од [redacted] да им потпише писани налог да тако раде, што она није хтела да учини. Ове две сведокиње су навеле да су сачувале комплетну документацију о фактурисању и наплати у кешу, у спорном периоду и ту сву документацију предале инспекторима СУП-а приликом вршења контроле. Предале су и две потврде које се налазе у списима предмета које представљају изјаву [redacted] руководиоца пословне јединице извоз-увоз РТС-а, да раднице [redacted] и [redacted] све послове раде искључиво по њеном налогу, тако да све пропусте и грешке у смислу Закона о девизном пословању нису одговорне. Ове потврде нису потписане од стране сведока [redacted]која је у свом исказу између осталог потврдила да су наведене две сведокиње од ње тражиле објашњење за такав начин рада.

Ове сведокиње су у својим исказима потврдиле да услуге које су се наплаћивале у кешу су као приход фирме требало да на основу фактуре буду основ за плаћање одређених пореза, али су све истицале да циљ таквог пословања није био избегавање плаћања пореза, већ омогућавање коришћења готових девизних средстава за потребе РТС-а.

Сведок [redacted]је у свом исказу навела да јој ништа није познато у вези наведеног пословања.

Читањем налаза и мишљења судског вештака [redacted] од 19.07.2001. године је утврђено да је овај вештак анализом документације РТС-а утврдио да је у периоду од 30.03.1999.године до 06.10.2000. године ЈП РТС држало девизне фондове које није евидентирало у прописаним књигама и полагало на девизне рачуне код пословних банака у износима и то: 7.120,00 ЦХФ, 1.127.680,00 ДЕМ, 202.600,00 УСД, 555,00 ГДП и 10.000,00 ФФР у укупној динарској противвредности према средњем курсу НБЈ у износу од 9.735.641,08 динара, а за које је имало одобрење од Народне банке да на име услуга страним и ТВ другим компанијама врши наплату у готовини, исту полаже на девизни рачун и за то доставља редован извештај Народној банци. Констатовано је да је Јавно предузеће РТС Народној банци достављало извештаје да није било наплате у ефективном страном новцу за пружене услуге, па како је у налазу наведено по том основу избегао је да на вредност неевидентираних а наплаћених услуга у готовини од 8.125.327,60 динара изврши обрачун и уплату пореза на промет услуга у укупном износу од

997.790,23 динара. Истакнуто је да пословање са девизама у наведеном периоду није било у складу са Законом о девизном пословању и по законским прописима, а да је обрачунавање пореза на промет услуга и уплата на прописане рачуне РУЈП је прибављена имовинска корист за РТС у износу од 997.790,23 динара.

Овакав налаз и мишљење судског вештака суд је у свему прихватио ценећи да није било чињеница које су овај налаз доводиле у сумњу, а и то да нико од странака овај налаз није оспорио.

Анализом напред изведених доказа, као и одбране оптуженог несумњиво је утврђено да је оптужени Милановић Драгољуб у својству генералног директора Јавног предузећа РТС у периоду од 30.03.1999.године па до 06.10.2000. године држао недозвољени новчани фонд у износу наведеном у изреци ове пресуде, у страној валути, и то тако што је дана 30.03.1999.године наложио преко службенице [redacted] да се девизни новац чува у благајни или сефу, одговарајући на њен допис којим га је молила за савет у вези са издатим наређењем за време ратног стања да се све наплате у ефективном страном новцу предају пословној банци, те да тако за службена путовања нема исплата, што оптужени Милановић није оспорио. Иако су сведокиње [redacted] и [redacted]врдиле да је овакав налог оптужени дао и раније у писаној форми, суд се није упуштао у утврђивање ових чињеница обзиром да је оптужницом обухваћен само период од 30.03.1999.године, и налог који је тог дана оптужени дао [redacted] Неспорно је да се надаље у девизној служби поступало по таквом налогу, да је он усмено од стране сведокиња [redacted] пренет осталим службеницама, као налог генералног директора, те је тако у наведеном периоду се пословало тако да наплаћена средства од корисника услуга су коришћена а да нису уплаћивана на девизни рачун пословне банке, где је и чуван у благајни у сефу, а да би се прикрила та чињеница, да РТС располаже са страним новцем, Народној банци су сачињавани лажни извештаји током 1999. године и 2000. године да наплате у ефективном страном новцу није било. На тај начин је обзиром на неисказани приход у страној валути избегнуто плаћање пореза на промет услуга у износу од 997.790,23 динара, што представља висину прибављене противправне имовинске користи за ЈП РТС. Из исказа саслушаних сведока [redacted] и [redacted] утврђено је да је то рађено по налогу и одобрењу оптуженог [redacted]. Несумњиво је за овај суд да је оптужени Милановић поред тога што је наведеним радњама омогућио располагање готовим девизним новцем, имао и намеру да РТС-у прибави противправну имовинску корист, јер је као генерални директор био свестан да описаним пословањем добијени девизни новац није фактурисао на начин који је био по закону и који би омогућио обрачун и наплату пореза па му је и намера била да у том делу прибави противправну имовинску корист за РТС.

Не може се прихватити одбрана оптуженог Милановића да је поступајући на описани начин поступао у крајњој нужди, како је то навео у својој писаној речи, јер је управо решењима Народне банке Југославије по захтевима РТС-а одобравана наплата РТС-у у ефективном страном новцу од стране ТВ компанија по основу производно програмских, техничких и телевизијских услуга, а у тим решењима је јасно наведено да ефективни страни

новац наплаћен на тај начин ЈП РТС је дужно да одмах положи на девизни рачун код овлашћене банке.

У описаним недозвољеним радњама оптуженог Милановић Драгољуба стичу се сви субјективни и објективни елементи који чине биће кривичног дела злоупотребе овлашћења у привреди из чл. 139 ст. 1 тач. 1 и 3 КЗ РС.

Одлучујући о врсти и висини кривичне санкције коју треба применити према оптуженом за учињена кривична дела суд је ценио све околности из чл. 41 КЗ СРЈ.

Као олакшавајуће околности суд је оптуженом ценио да је породичан човек, да је отац двоје деце, да до сада није осуђиван.

У вези кривичног дела тешког дела против опште сигурности суд је оптуженом као отежавајућу околност ценио пре свега чињеницу да је квалификована тежа последица, погибија 16 лица, што представља квалификаторни елеменат овог кривичног дела, али истовремено тај елеменат постоји и ако наступи смрт само једног лица или више лица, па стога се погибија 16 људи у конкретном случају може сматрати изузетно тешком последицом, која свакако конзумира и велики број повређених лица. Затим по оцени овог суда отежавајућа околност оптуженом је и његова изражена упорност у извршењу овог кривичног дела, обзиром да је суд из исказа саслушаних сведока утврдио да је оптужени и поред инсистирања запослених у пословној јединици одбране и заштите и инсистирања [redacted] његовог помоћника упорно одбијао да поступи по наведеним прописима и поступи у потпуности по наређењу Савезне владе. Иако се можда околности под којима је ово кривично дело учињено, везане за ратно стање, за околности под којима је вршено бомбардовање циљева у нашој земљи могу сматрати олакшавајућим околностима, суд их није тако ценио, јер је изведеним доказима утврђено да је очекивана опасност у конкретном случају била изузетно озбиљна, велика, претпостављала велике жртве, па и веће од насталих, ценећи чињеницу да је критичном приликом у ноћној смени било око 120 људи, да је у свако доба у згради РТС-а био велики број запослених лица, да су се производила и емитовала три програма. Закључак је суда да се ради о веома грубом нехату оптуженог у односу на наступелу последицу.

Ценећи све наведене олакшавајуће и отежавајуће околности на страни оптуженог суд за учињено кривично дело тешко дело против опште сигурности из чл. 194 ст. 2 у вези са чл. 187 ст. 2 и 3 КЗ РС утврдио казну затвора у трајању од 9 (девет) година и 6 (шест) месеци, налазећи да је овако утврђена казна за ово кривично дело сразмерна степену кривичне одговорности оптуженог, јачини угрожавања и повреди заштићеног добра, околностима под којима је дело учињено као и свим другим наведеним околностима из чл. 41 КЗ СРЈ.

За кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди суд је оптуженом, оценом напред наведених олакшавајућих околности те оценом околности, под којима је кривично дело учињено и свих других околности из чл. 41 КЗ СРЈ, не налазећи посебно отежавајуће околности у вези овог кривичног дела оптуженом утврдио казну затвора у трајању од 8 (осам) месеци.

Одлучујући о јединственој казни према оптуженом суд је применом чл. 48 КЗ СРЈ, оценом свих напред наведених отежавајућих и олашавајућих околности оптуженог осудио на јединствену казну затвора у трајању од 10 (десет) година у коју казну му је применом чл. 50 КЗ СРЈ урачунато и време које је провео у притвору.

Убеђење је суда да је овако утврђена јединствена казна затвора оптуженом Милановић Драгољубу у свему сразмерна друштвеној опасности и тежини учињеног кривичног дела, степену кривичне одговорности оптуженог, јачини угрожене друштвене вредности, те да ће се овом казном у свему остварити законска сврха изрицања кривичних санкција, а у оквиру ње и законска сврха кажњавања предвиђена чл. 5 и 33 КЗ СРЈ.

Суд је обавезао оптуженог да на име паушала плати износ од 10.000,00 динара, а на име трошкова кривичног поступка износ од 20.000,00 динара, ценећи сложеност и дужину трајања кривичног поступка као и трошкове које је суд имао за ангажовање судског вештака.

Ради остварења имовинско правног захтева према оптуженом суд је оштећене наведене у изреци ове пресуде упутио на парницу, ценећи да су они у својој речи то тако и тражили.

Записничар,
Данка Јаковљевић

Председник већа-судија,
Радмила Драгичевић-Дичић

ПРАВНА ПОУКА:

Против ове пресуде дозвољена је жалба у року од 15 дана Врховном суду Србије, од дана пријема писменог отправка исте, а преко овог суда.

ДНА:

1. ОЈТ-у
2. Оптуженом
3. Браниоцу оптуженог
4. Пуномоћницима оштећених

СУДИЈА,